

APOKALUPO

Ai Peba Ngena Tääpu Myene

¹ Ai mene lui eei gwidape poto cidi me Acejiyame lui bine eboclomäjimuji Yeesu Keriso bau me. Tabé naace name pi eboclomäjimuji, egä Keriso te piba teeme kaakesea bägrä bime bau me aboclomäjame ngena cina mameta gemi äpletnera. Siige Keriso te tityepuji teeme mename seemo ne ai gwidape bine aboclomäjame teeme kaakesea bägrä Yoane bau me.

² Yoane ituge jajanena iyeta, tabe lui ituge päpänena. Pui lui Acejiyame ngena ituge iicema piiyepu Yeesu Keriso ngena ituge aitneja.

³ Gege gyene laati te yaacnuge ai peba ne ciige mule poto cidi me; cuta gege gemi laatibi yäätecijemuge, siige yääcwetnusi, ingle padare mameta gyene ai gwidape cina äpletnerame.

Yoane Jewablenemige Seben Ätrunga Ingle bine

⁴ Cane Yoane ai mene ne yoogärenine seben ätrunga ingle cabu me Asiya probins ngalebora. Miiji piiyepu poode weeme bau me Acejiyame bau ca, lui tage niinäce gaabe je, lui sine page, cuta lui te iyeteta cire yaanajepi, piiyepu seben seemo bime bau ca, teeme babo adnata puupu opo gaabe je lui cina icrajenemige;

⁵ cuta piiyepu Yeesu Keriso bau ca, lui te cängenarage teitnejanumi toraca mene ne, lui te niinäce gaabe biname gyene budre cabu ca arpinentame, piiyepu lui te niinäce gaabe biname

gyene iyeta gawe maramara mope biname bime tääpume ai gawecewe cabu ta.

Yeesu Keriso singi gyene mime tääpume, tabe teeme uudi ca mibibine kälyä ituge wawena mime niiya mule cabu ca.

6 Tabe niwenininuji iiwäreja biname me lenajame, lui cina ten cama pagege biname bine waadena, piiyepu Acejiyame teeme Babe tääpume pagege kaakesea wawena. Tabe baborage apaclyera piiyepu kokre cama iyeteta lenajame. Ai mene toracā gyene.

7 Itecijinege! Tabe carbe cabu cire tädepi! Iyeta biname cina cirege teebine päpäna, cuta eei cina lui teebine jigadujisi kalaku ca. Iyeta biname cina ele cire yaangenetnemepi teeme tääpume. Ai lui toraca mene gyene.

8 Yageyame, babo kokre Acejiyame, lui sine page, lui tage niinäce gaabe je, cuta cire yaanajepi iyeteta, tabe apu jiicenige egä, “Nuuja gwidape camu ge, cane lui uja ge; cuta liba cire lapiripesi, cane cire nanajepi.”

Keriso Abocломtige Yoane bau me

9 Cane Yoane weene cama yepä ätrunga biname gäne. Mine iyeta Keriso me binamewale gemi. Cane epu mäpu cabu nanajinige weene liiyepu. Iyeta mibibine Yeesu Keriso te niwadininige, cuta mine iyeta miji mäpu cabu bojäcu lenaja. Ingle cane Acejiyame me Mene ne secanenäjumene, biname bine tejanenäjemumene Yeesu poto cidi me, peei name pi noomlujisi, nacitujisi curä cabu me ngii Patmos.

10 Yageyame me bimu* cabu Aceji Seemo te puga nacenanuji, siige cane nätecijuji cäme kaake poto cidi ca baborage tagepogogo, moole ala liiyepu.

11 Tabé najuji egä, “Maane ngena bine jepänanenenemite, peba cabu yoogäremepi, jityepemepi ätrunga ingle bime cabu me seben maramara cewe cabu me, Epeso me, Mirina me, Pergamo me, Tiyatira me, Sardi me, Piladelpiya me, Laodikea me.”

12 Cane atatrongtujine, egä laati te mene najaninige, siige cane jepänimujine seben lampa dade bine, lui gol ca wawenäneji ge.

13 Pui gome cane jepänujine lui te biname pana ge. Tabé lecaleca cäbletääpe asigräneji ge, gol seea ca amlemalteji ge dare gome.

14 Teeme mope piiyepu edingäli bulu taatu ge, epu pana egimope carbe coo sääwiye me ngäli liiyepu. Teeme irecu cina uliobo pana ayenujäsi.

15 Teeme ernge toplacmujäsi aiyayi braasi ayana liiyepu. Teeme tagepogogo epu pana ge, niiye te lipu pudo cabu ca täcwäjicuge babo ala cama.

16 Teeme camu poto ime cabu puga ge seben wale. Tage cabu ca cubuturikä te tasatuji, neenen poto äsweji ge, girirage. Teeme opo lui epu pana, bimu apaclyera te lipu baborage yaanajuge bimu duusa je.

17 Cane liba jepänujine teebine, teeme ernge gawe me natramuji budre pana. Tabé puma cita ca teeme camu poto ime ne secituji cäme papa

* **1:10:** Yageyame me bimu: Ama Yageyame me bimu lui Sande bimu gyene.

cabu, najuji egä, "Wälu gone! Cane niinäcerage gäne, cuta ceräcerägääburage gäne.

¹⁸ Cane ireclotayame gäne. Cane budre äbitujine, cuta arpinantujine, siige cane iyeteta, iyeteta gäne. Cane budre ne ituge apremela piiyepu cane te joomlenine aadiri tääpume kii ne.

¹⁹ Peei name pi maane yoogäremepi, maane lui gwidape bine jepänenemite page, cuta lui cina ingwe ca cire läbitipesi.

²⁰ Cane naaboclomtenine, käme ime cabu lui seben wale ngeno memi, cuta seben gol ca wawenäneji lampa dade ngeno memi. Seben wale lui seben ätrunga ingle bime seben mename seemo gemi, piiyepu seben lampa dade lui pui seben ätrunga ingle gemi."

2

Mene Epeso Ätrunga Ingle bau me

¹ "Yoogärepí Epeso ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

'Lui te joomlemenige seben wale bine camu poto ime ca piiyepu lui te otnenige seben gol ca wawenäneji lampa dade gome, tabe apu jiicenige egä:

² Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne weene lipu kokre cama kaakesea itu jaawenemepeye, cuta weene lipu bojäcu ituge lenaja mäpu cabu. Cane umle gäne, egä weene ire taatu lica jaacranimuye niiya mule biname bine; cuta weene itu yaapicetnäremepeye lui cina jiicusi egä teepi Keriso me ätyepäneji biname gemi, yepä

teepi lica. Weene ituge päpäna, egä teepi walya biname gemi.

³ Weene bojäcu inajininige mäpu cabu; weene bucourage mäpu bine itu jäätämemepeye cäme name pi, yepä weene lica luucratnipeye.

⁴ Yepä age sena cane lui täüpume singi lica, egä weene lipu niinäce singi cäme täüpume, weene pipu singi ne ituge abmala.

⁵ Weene ngene jotwiipeye, egä niinäce weene lipu ituge lenaja, siige tatatrongäriipeye, jewanep-eye weene niinäce lipu ituge wawena. Weene liba atatrongära cäco, cane ädenine, iyeblingtenine weeme lampa dade ne teeme puupu cabu ca.

⁶ Yepä weeme pisi nyene cane lui mule täüpume singi: weene jäägyemuye Nikolayame biname* bime mule bine, cane lipu jäägyemune.

⁷ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, iteciji-nege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, cane cire jaajepene tabe kuu loolo me ireclota uli cabu ca, Acejiyame me calwacupi cabu lui te uutenige.’”

Mene Mirina Ätrunga Ingle bau me

⁸ “Yoogärepi Mirina ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui te niinäcerage gyene, cuta ceräcerägääburage gyene, lui te budre äbituji, cuta arpinantuji, tabe te jiicenige egä:

---

* **2:6:** Nikolayame biname: Nikolayame biname lui eei gemi lui cina uuje bine iiwäräneji deedei bine yäärwäjimusi piiyepu sargi mule jaawenimus.

9 Cane umle gäne weeme mäpu; cane umle gäne egä weene gwidape cäco gemi, yepä toraca weene dogwe biname gemi. Cane umle gäne lipu niyaniya mene jiicemusi weeme poto cidi me, lui cina lainininusi Israela biname ca, yepä teepi lica. Teepi Satani me ingle biname gemi.

10 Weene wälu gone läbitininuye, weene lui mäpu ne mameta gemi päpäna. Itecijinege! Satani te singi gyene weeme poto bine krokeciyiye mete cabu me acraname weebibine apicetnärame. Weene pagege peei mäpu cabu ten bimu cama lenaja. Ngänu gyene, teepi budre me piglecipesi, yepä weene gone nabmaluye cebine, cane piba iyeteta ireclota cire icäripene.

11 Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, weene itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, teebine neeneni me budre[†] te lica sabe cire jaawenepi.’ ”

Mene Pergamo Ätrunga Ingle bau me

12 “Yoogärepi Pergamo ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui me cubuturikä pisi nyene, neeneni poto äsweji ge, tabe jiicenige egä:

13 Cane umle gäne egä weene luma inajininige, Satani te puma biname bine ewadenemige, yepä weene toraca gemi cäme tääpume. Antipa lui te toraca naitnäjuji cebine, teebine liba budre me

---

[†] **2:11:** neeneni me budre: Neeneni me budre poto cidi me mene cuta pisi nyene Apokalupo 20:14 cabu piiyepu Apokalupo 21:8 cabu.

eglujisi puma Satani te luma enajenige, cuta pui padare cabu weene ätrunga ne lica ebmalujiye.

14 Yepä weeme piti nemi nesae cäme singi cäco mule. Weeme poto cina Balam me abiberäja ne ingwe icwetniniye. Tabé peese nyene, lui te jejuji Balaki ne tabe Israela biname bine opo ire wawename cibu ärngäjame, lui cibu ca uuje bine ituge iiwäreja, cuta piiyepu sargi mule wawename.

15 Piiyepu weene poto piti nemi, lui cina ingwe icwetniniye Nikolayame biname bime abiberäja ne.

16 Peei name pi weene tatatröngäripeye weeme niiya mule cabu ca, cije cane lädune pui biname bime cama cubu iicaname cubuturikä ca, cäme tage cabu ca lui te tasatenige.

17 Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, iteci-jinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine. Laati te cire yuutrutepi, cane teebine cirege ämlitänéji deedei ngii maana ceera piiyepu bulubulu kula ceera kirece ngii cama. Nuuja te umle lica birige, nuuja me kula cabu ngena ngii, yepä lui te yaacatuge, tabe taatu umle birige.’ ”

Mene Tiyatira Ätrunga Ingle bau me

18 “Yoogärepí Tiyatira ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Acejiyame me Bägrä lui me irecu cina ayenäsi uliobo pana piiyepu lui me ernge oplacmeläja braasi ayana pana gegi, tabe jiicenige egä:

19 Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne, weene lipu singi gemi biname bime tääpume, lipu toraca gemi, lipu kaakesea

jewenenemiye piiyepu mäpu cabu lipu kokre inajininige. Cane cuta umle gäne, egä weene page magerage kaakesea jewenenemiye niinäce kaakesea cabu ca.

²⁰ Yepä weeme pisi nyene käme singi käco mule. Weene ire taatu jociteniye magebi ngii Isabela ne, lui te lainuge Acejiyame me mename biname ca. Tabé käme kaakesea bägrä bine ebiberäjenemige, opo jewenenemige conocono gaabe cabu otnime sargi mule wawename piiyepu cibu ärngäjame, lui ca yiwäräjemu si uuje bine.

²¹ Cane padare tocärumene tabe atatrongtame teeme niiya mule cabu ca, yepä tabe singi lica teeme sargi mule ne abmalame.

²² Peei name pi cane teebine pita mäpu pa wääcärepene, cuta eei bine lui cina sargi mule jewenenisi ten cama. Teepi baborage mäpu ne pa jäätänepesi käme bau ca, teepi liba lica pagege abmala niiya mule bine pui magebi cama käme bau me atatrongärame.

²³ Cane cuta budre me pa yaaglecemepene pui magebi me ingwe äcwiyame biname bine iyeta ätrunga ingle cina piba päpäname, egä cane age säne lui te umle iyeta biname bime yepäyepä ngene atwanena piiyepu singi. Cane cirege weeme mule ibi weeme yepäyepä bine daremu ceera.

²⁴ Yepä weene poto cina piti nemí Tiyatira je, lui cina lica yaacatepeye peei niiyarage abiberäja ne. Weene lica ituge abiberäja lui ne yaainusi Satani me sungaberage ogä mule ca. Peei name pi cane lica nuuja gwidape tääpume jijenininine,

²⁵ yepä kokre cama joomlepeye weeme ngena

pisi nyene, ngälu cane cire lacnenutepene.

²⁶⁻²⁷ Laati te cire yuutrutepi piiyepu käme singi ne cire jaawenepi ngälu ngälugaabe me, cane pui biname ne yepä kokre cirege ceera, cane lui kokre ne ituge acata Babe bau ca. Cane ayana suru pana kokre ne cire yääcärepene tabe gawe maramara biname bine waadename piiyepu sabe wawename käme cubuyame bine, epu pana gawe ca wawenäneji disi ne lipu yaatebicusi.

²⁸ Cane cuta teebine Guji Wale cirege ceera.

²⁹ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.’ ”

3

Mene Sardi Ätrunga Ingle bau me

¹ “Yoogärepí Sardi ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui me piti nemi Acejiyame me seben seemo, cuta lui me piti nemi seben wale, tabe jiicenige egä: Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Biname cina apu jengenenemige, egä weene ireclota gemi, yepä weene budre gemi.

² Peei name pi weene arpinäripeye, weeme ngena camu pisi nyene, kokre joomlepeye, cije iyeteta lapesaruge. Cane jepäninine egä weene lui mule bine jewenenemige, käme Acejiyame me opo gaabe conocäco lica gemi.

³ Peei name pi weene ngene jotwi peye weene ngena ituge abiberäja piiyepu ätecija. Pui ne kokre joomlepeye, tatatröngäripeye weeme niiya mule cabu ca. Weene liba arpinera käco, cane peeyeme

eromaame pana cire lädepene. Weene umle lica käme otni padare luci yene.

⁴ Yepä nesae cina piti nemi Sardi cewe je, lui cina teeme käbletääpe bine jugi käco ewetnenemisi. Teepi cane cama bulubulu käbletääpe cama cire waatnipesi, ingle teepi miiji gemi peei täüpume.

⁵ Laati te cire yuutrutepi, tabe apu bulubulu käbletääpe cirege asigra. Cane lica cirege iisibreca teeme ngii ne pui peba cabu ca, iyeteta ireclota täüpume luma ngii bine ituge oogära. Cäme Babe piiyepu teeme mename seemo bime opo gaabe je cane cire yaainepene teebine käme biname ca.

⁶ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.’ ”

Mene Piladelpiya Ätrunga Ingle bau me

⁷ “Yoogärepi Piladelpiya ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Ai mene lui teeme bau ca gyene, Acejiyame täüpume lui te mara me ituge äbita piiyepu lui toraca gyene. Tabe te Daawida me kii ne joomlenige, siige liba jiitnuge, nuuja te äblicäco armi; liba yaarmuge, nuuja te äblicäco iitnana. Tabe apu jicenige egä:

⁸ Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Cane umle gäne, egä weeme kokre matikäli gyene, yepä weene käme abiberäja ne kokre joomleniye, cuta lica naineniye cebine. Cane weeme täüpume gaabe ituge iitnana, nuuja te äblicäco gyene armi.

⁹ Iteci jinege! Satani me biname peema piti nemi, lui cina lainininusi Israela biname ca, yepä

teepi walya waatromininusi, teepi Israela biname lica. Cane pa jaawenemepene teepi weeme bau me otnime kokorare ca äpedname weeme ernge gome, siige teepi umle pa läbitipesi, egä cane singi pisi näne weeme tääpume.

¹⁰ Ingle weene kokrerage imyemutinuge mäpu cabu, cane lipu itu jijipene weene wawename, peei name pi cane cuta piwärimtipene, lui mäpu te pa tädepi iyeta poto ta ai gawecewe biname bine apicetnärame.

¹¹ Cane mameta gäne acnenuta. Weene kokre joomlepeye, weeme ngena pisi nyene, piba nuuja te lica cirege uutecra weeme daremu ne.

¹² Laati te cire yuutrutepi, cane cire jaawenepene mutre caage me cäme Acejiyame me iiwäreja mete cabu je, siige tabe licarage abmala pui mete ne. Cane teeme cabu cire yoogärepene cäme Acejiyame me ngii, cuta piiyepu cäme Acejiyame me cewe ngii, Kirece Yerusalema, lui te cire täinepi cabu ca cäme Acejiyame bau ca. Cane cuta cäme kirece ngii ne teeme cabu cire yoogärepene.

¹³ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, iteci-jinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.’ ”

Mene Laodikea Ätrunga Ingle bau me

¹⁴ “Yoogärepri Laodikea ätrunga ingle me mename seemo bau me egä,

‘Lui te Acejiyame me mene ne toraca me jewenenige, lui te toracarage jeitnäjenige tee-bine, piiyepu lui sine agednayame iyeta gawe-

cewe gwidape tääpume, Acejiyame lui bine ituge wawenetnäja, tabe apu jiicenige egä:

15 Cane umle gäne iyeta weeme poto cidi me. Weene seemo ireclota cabu toraca budre lica gemi, weene cuta toraca ireclota lica gemi. Oo, cane lipu singi gäne peei nuuja tääpume.

16 Yepä ingle weene ejijejija gemi, peei name pi cane weebibine piyäripene, biname te lipu niyyarage niiye ne yaaclemutuge teeme tagē cabu ca.

17 Weene jiiceniye egä, "Cime iyeta gwidape piti nemi, cine nuuja gwidape tääpume singi lica gemi." Yepä weene opo lica ewatneniye, egä weene lipu niyyarage piiyepu owecumete gemi. Weene dogwe biname lica gemi, yepä weene cuutacula gemi, irecu määsumäsu gemi.

18 Peei name pi cane jijenininine golrage alet-name käme bau ca naace tääpume weene piba toraca dogwe päpäname. Cuta bulubulu cäbletääpe bine jeletnemepeye käme bau ca weeme peei cuutacula ajiri ne acwabame. Cuta ngängye bine jeletnemepeye weeme irecu cabu acraname piba weene cängena päpäname.

19 Cane umle jewenenemine, eblawäjenenemine, cane lui biname bime tääpume singi. Peei name pi weene mijji toraca ngenecu cama atatrongäripeye weeme niyyaniya mule cabu ca.

20 Iteci jinege! Cane gaabe gome nämyemutenige, eyäjenine. Laati te nätecijuge käme tagepogogo, siige gaabe jiitnuge, cane labacitune, teta cama deedei yäärwäjimune, tabe cane cama.

21 Laati te cire yuutrutepi, cane cire yaacanepene käme gome adnatame tabe puma

cita ca cane cama biname bine waadename epu pana, cane lipu yuutrutujine, siige adnatujine käme Babe gome ten cama biname bine waadename.

²² Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, weene itecijinege, Aceji Seemo te ngena jejenenemige ätrunga maramara ingle bine.' ”

4

Yoane Cabucewe ne Jepänige

¹ Ai ingwe gaabe ca cane cabucewe je grana ne jepänine iitneji ge. Niinäce tagepogogo cane lui itu nätecijumi, moole ala pana ge, apu najige egä, “Tädi aimä cabucewe me! Cane gwidape naawabetnärinine, ingwe gaabe ca lui cina cire läpletneräjipesi.”

² Piba taatu Aceji Seemo te cebine nacenanige. Cane cabucewe je babo adnata puupu ne jepänine, lui cabu yepä te adnatäneji enajige.

³ Teeme opo epu toplacmeläjige yaspere piiyepu karneliya kula liiyepu. Pui babo adnata puupu gome cänibäniba te aclitige. Teeme kala epu ge emeraldi kula me liiyepu.

⁴ Poto twentifoo modamoda adnatera puupu cina babo adnata puupu ne jewaclomtisi. Twentifoo modamoda biname pui puupu cabu adnatäreji puga ge. Teeki bulubulu cäbletääpe asi-gräreji ge, piiyepu teeme mope cabu puga ge gol ca wawenäneji krauni.

⁵ Babo adnata puupu cabu ca paamlepamle cina toplacmeläjinini, maadubi te ala sengenige piiyepu babo ala puga ge. Teeme opo gaabe je seben

ngale cina ayinisi. Pui lui Acejiyame me seben seemo gemi.

⁶ Teeme opo gaabe je cuta puga ge glaasi malu pana gwidape, lui päpäna taaturage ge.

Babo adnata puupu ne fooa ireclota gwidape cina jewaclomtisi iyeta poto ta. Teeme owe gaabe ca, kaake poto ca iyeta irecu taatu ge.

⁷ Niinäceyame me opo lui layani pana ge; pumacitacayame me opo lui buli pana ge; pumacitacayame me opo biname pana ge; ceräcerägääbuyame te epu pana ge warye, lui uujenige.

⁸ Teepi iyeta lui siks taame cama ge. Teeme iyeta poto ta irecu puga ge, ngalebora ca, kaake poto ca. Teepi iyeta padare, ciiye bimu, apu jiicemusi egä, “Epucäco, epucäco, epucäco gyene
Yageyame, kokrerage Acejiyame,

lui tage niinäce gaabe je, lui sine page,
lui te iyeteta pa yaanajepi!”

⁹ Iyeta padare fooa ireclota gwidape cina liba yaawepyeräjusi, opo gaabe me yaacitanusi, eso yääcäranusi, lui te iyeteta gyene, babo adnata puupu cabu enajenige,

¹⁰ piba twentifoo modamoda biname cina yaatrametnemalemuge teeme opo gaabe je. Teepi teeme krauni bine juuwemusi, yaacranimusi babo adnata puupu opo gaabe je, jiicusi egä,

¹¹ “Cime Yageyame, cime Acejiyame,
maane miji gätē biname cina meeagine
awepyeräjame.

Maane miji gätē teepee meeagine opo gaabe me
acitame
piiyepu iicaname egä, ‘Maane kokrerage gätē,’

ingle iyeta gwidape maane te ituge wawenetnäja.

Määme singi ca teepi itu äbitininujisi,
ireclota itu jepänujisi.”

5

Äclubäneji Peba piiyepu Maamoi

¹ Cane äclubäneji peba ne jepänine teeme camu poto ime cabu, babo adnata puupu cabu lui te enajenige. Pui peba cabu neeneni potopoto oogäräneji ge, seben uli ngate ca klaje wawenäneji ge.

² Puma cita ca cane jepänine, Acejiyame me babo kokre mename seemo te baborage tagepogogo ca jiicige egä, “Laati te miji gyene ai ngate bine äyeblengäjame peba ne iitnaname?”

³ Yepä nuuja ne lica jepänisi cabu je, gawe je, gawe ngalebora je, lui te miji gyene peba ne iitnaname ngalebora ireme.

⁴ Cane ele nangenige, ingle nuuja ne lica jepänisi, lui te miji gyene pui peba ne iitnaname coo ngalebora ireme.

⁵ Puma cita ca twentifoo modamoda biname bime yepä te najige egä, “Ele gone naangenenige! Ire, Layani pisi nyene Yuuda me ingle cabu ca, babo biname Daawida me kaakesaare, tabe te ituge uutruta teeme cubuyame bime cabu ca, peei name pi tabe miji gyene seben ngate bine äyeblengäjame peba ne iitnaname.”

⁶ Puma cita ca cane jepänine Maamoi ne aclajuteji babo adnata puupu gome, foaa ireclota gwidape piiyepu twentifoo modamoda biname bime cole cabu. Tabé epu pana ge, egä teebine uja ituge agli. Teeme seben gaale piiyepu seben irecu puga ge. Pui irecu lui Acejiyame me seben seemo

gemi, lui cina ätyepäneji gemi gawecewe me iyeta poto ta.

⁷ Siige Maamoi te ädige, peba ne ecatige teeme camu poto ime cabu ca, babo adnata puupu cabu lui te enajenige.

⁸ Tabé liba pui peba ne ecatige, puma cita ca fooa ireclota gwidape cina piiyepu twentifoo modamoda biname cina itrametnemalemige teeme opo gaabe je. Teeme yepäyepä cina joomläjemisi ala-ala gwidape ngii haapi bine piiyepu gol disi bine, lui bora mijiimiji lengo gwidape ge uubudera täüpume. Pui miji lengo gwidape lui Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene gemi.

⁹ Teepi kirece uupera ne etangisi Maamoi täüpume apu egä,

“Maane miji gäte peba ne acatame
teeme ngate bine äyeblengäjame,
ingle naace popi mee bine budre me naaglujisi,
siige määme uudi ca sewecnimujite
Acejiyame bau me
ingle maramara, mene maramara,
gawe maramara, tääpe maramara biname
bine.

¹⁰ Maane te jewenimujite teebibine
biname bine waadena biname me
pii yepu iiwäreja biname me lenajame
mime Acejiyame täüpume kaakesea wawename.

Teepi te cirege gawecewe ne acana.”

¹¹ Puma cita ca cane jepänine Acejiyame me mename seemo tomi ne, lui baborage ge. Teepi epu bucourage ge, egä äblicäco acnema. Teepi babo

adnata puupu ne jewaclomtisi, cuta fooa ireclota gwidape bine piiyepu twentifoo modamoda biname bine jewaclomtemisi. Cane nätecijige,

¹² teepi oräre uupera ne etangisi egä,
“Maamoi lui ne eglujisi,
miji gyene cine meebine awepyeräjame,
ingle määme conocäco pisi nyene
iyeta gwidape bine waadename.
Määme piti nemi dogwe, umle, kokre,
maane baborage gäte,
määme ngii caburage gyene,
peei name pi cine meebine eso nääcärenisi.”

¹³ Cane cuta nätecijige iyeta gwidape cina cabu je, gawe cabu je, gawe ngalebora je, niiye ngalebora je - iyeta lui cina ireclota cama gemi - teepi apu uupera ne etangisi egä,
“Lui te enajenige babo adnata puupu cabu cuta piiyepu Maamoi,
teebibine laawepyeräjesi, ngii babo jaawenesi,
opo gaabe me laacitesi iyeteta.
Teeme kokre iyeteta yaanajege.”

¹⁴ Siige fooa ireclota gwidape cina teebibine mene jewecniste-misi, jiicisi egä, “Peei lui toraca mene gyene!” Piba modamoda biname cina itrametnemalemige gawe cabu me Maamoi me opo gaabe je teebine awepyeräjame.

6

Maamoi te Siks Uli Ngate bine Jewalimige

¹ Puma cita ca cane jepänine Maamoi te seben ngate cabu ca yepä ne äwäluta piiyepu nätecijige

fooa ireclota gwidape bime yepä te iicana maadubi pana tagepogogo ca egä, “Tädi!”

² Cane ire acitine, jepänine, bulubulu cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, gagari cama ge, piiyepu teebine krauni ecärisi. Siige tabe wälu cäco ädige cerämu cubuyame bine budre me aglecame.

³ Maamoi te liba neeneni manu me ngate ne jewälutige, cane nätecijige neeneni manu me ireclota gwidape te iicana egä, “Tädi!”

⁴ Piba nuuja cooso te tädige, lui ududi ge. Cooso cabu lui te tädige, teebine conocäco ecärisi cubu mule ne acaname gawecewe cabu me piba biname cina teemeteme budre me aglecame. Teebine baborage cubuturikä ecärisi.

⁵ Maamoi te liba nesae manu me ngate ne jewälutige, nesae manu me ireclota gwidape te jiicige egä, “Tädi!” Cane ire acitine, jepänine, cäsäcäsä cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, teeme ime cabu puga ge skeil.

⁶ Pui fooa ireclota gwidape bime cabu ca cane biname pana tagepogogo nätecijige, skeil cama biname ne jejige egä, “Yepä bimu me daremu ca aletna yepä liita wiiti plawa coo piiyepu yepä bimu me daremu ca aletna trii liita baali plawa. Yepä maane olibi uli bine piiyepu waina seeasea bine sabe gone jaawenimute.”

⁷ Maamoi te liba fooa manu me ngate ne jewälutige, cane nätecijige fooa manu me ireclota gwidape te iicana egä, “Tädi!”

⁸ Cane ire acitine, jepänine, mulimuli pana cooso te puga ge. Cooso cabu lui te tädige, teeme ngii Budre, piiyepu Aadiri te teebine ingwe ca sicwige. Teebibine kokre ituge ceera gawe me cedocebo

biname bime cabu ca nuuja cebo ne acatame, budre me aglecame cubu ca, pita ca, gane ca, drowä girigale gwidape ca.

⁹ Maamoi te liba faib manu me ngate ne jewälutige, cane piba jepänine iiwäreja dade ne. Teeme gawe me puga ge eei biname bime cable, lui bine ituge agleca, ingle teepi Acejiyame me Mene wälu cäco ituge iicema.

¹⁰ Teepi jiicisi baborage tagepogogo ca egä, “Oo babo kokrerage Yageyame, maane conocäco piyyepu toraca gäte! Luma ngälu padare cine cirege lenaja, ngälu maane gawecewe biname bine cire jitranemepi, daremu cire ecäremepi cime agleca name pi?”

¹¹ Teeme yepäyepä bine lecaleca bulubulu cäbletääpe ecäranemisi, jejemisi teepi matikäli trämä cerämu lenajame, ngälu pui ngälu ne cire joomlepi lui ituge acita teeme pana Acejiyame me kaakesea bägrä bine budre me aglecame, teebibine lipu ituge agleca.

¹² Puma cita ca cane jepänine Maamoi te siks manu me ngate ne jewälutige. Babo ocneja puga ge. Bimu te cäsä me äbitige, siige apaclyera lica ge; cuta piyyepu mabye te uudi pana ududi me äbitige.

¹³ Wale cina itrametnemige gawe cabu me, epu pana uli kuu lipu saatrametnemuge, babo buuwe te liba uli ne jaakocnäjuge.

¹⁴ Dume te äclubicige, epu pana waaku ne lipu yääclubicus, siige ämlitige. Iyeta podo piyyepu curä cina äyeblengäjinini teeme puupu cabu ca.

¹⁵ Maramara gawe mope biname, teeme ingwe poto ca lui mope biname, cubu mutre biname, dogwe biname, modamoda ngii biname,

iyeta aletnäneji biname piiyepu iyeta poto biname, teepi ämletninini kula waja cabu je coo piiyepu modamoda kula uuwa cabu je.

¹⁶ Teepi ala abayaninisi modamoda kula cabu me piiyepu podo cabu me egä, “Weene nibalet-necineye, nimletnineye eei me irecu cabu ca, lui te babo adnata puupu cabu enajenige piiyepu Maamoi me claabe cabu ca!

¹⁷ Teeme babo claabe bimu age sena, siige nuuja te äblicäco gyene ireclota lenaja.”

7

Yepä Hanred Footifoo Tausen Israela Biname

¹ Ai mule ingwe gaabe ca cane jepänime fooa Acejiyame me mename seemo bine aclajuteji gawe me fooa mutre cabu ta. Teepi jiibemisi fooa buuwe bine piba nuuja te lica äpwäjame gawe cabu, malu cabu, glunubora je.

² Cane cuta nuuja mename seemo ne jepänine, bimu acita gome ca lui tädige. Teeme gwidape pisi nyene ireclota Acejiyame me cewecu ne acitame biname bime cabu je. Tabé baborage tagepogogo ca ala abayige pui fooa mename seemo bime bau me, lui bine kokre ituge ceera sabe wawename gawe ne piiyepu malu ne.

³ Tabé jejemige egä, “Gone sabe wawena gawe ne, malu ne, uli bine, ngälu cine mime Acejiyame me cewecu ne pa yaacitanepesi teeme kaakesea bägrä bime mangace cabu!”

⁴ Puma cita ca cebine najisi, luma ngälu biname cina cirege pui cewecu ne acata. Teepi lui yepä hanred footifoo tausen biname gemi Israela biname bime twelb ingle cabu ca.

5-8 Teepi twelb tausen biname ge yepäyepä ingle cabu ca:
 Yuuda me ingle cabu ca,
 Rubena me ingle cabu ca,
 Gaada me ingle cabu ca,
 Asera me ingle cabu ca,
 Napatali me ingle cabu ca,
 Maanasa me ingle cabu ca,
 Simeona me ingle cabu ca,
 Leebi me ingle cabu ca,
 Isakari me ingle cabu ca,
 Seblona me ingle cabu ca,
 Yoosepa me ingle cabu ca,
 Benjamina me ingle cabu ca.

Baborage Biname Tomi Bulubulu Cäbletääpe cama

9 Ai mule ingwe gaabe ca cane jepänine baborage biname tomi ne, acnema äblicäco ge. Teepi lui gawe maramara, ingle maramara, tääpe maramara, mene maramara biname ge. Teepi jeclajutäjemige babo adnata puupu opo gaabe je piiyepu Maamoi me opo gaabe je. Teepi lecaleca bulubulu cäbletääpe asigräreji ge, uli laame ime cabu ge teeme gege ne awabudnitame.

10 Teepi baborage tagepogogo ca abayaninisi apu egä,
 “Mime Acejiyame, lui te enajenige teeme babo
 adnata puupu cabu
 piiyepu Maamoi,
 teepi te biname bine niiya cabu ca birige äsecrera!”

11 Iyeta mename seemo cina jeclajutäjimige, babo adnata puupu ne jewaclomtisi, cuta pi-iyepu fooa ireclota gwidape bine piiyepu twentyfoo modamoda biname bine jewaclomtemisi. Teepi itrametnemalemige babo adnata puupu opo gaabe je Acejiyame ne opo gaabe me acitame, siige jiicisi egä,

12 “Ai lui toraca mene gyene!

Mine miiji iyeta padare cabu mime Acejiyame ne awepyeräja, opo gaabe me acitena, eso ceerana!

Tabe baborage gyene, umleyame gyene, kokreyame gyene!

Teeme ngii caburage gyene iyeteta iyeteta!

Ai mene toraca gyene!”

13 Puma cita ca twentyfoo modamoda biname bime yepä te cebine nätemlige, “Maane nää umle gäte, laati bemi ai lecaleca bulubulu cäbletääpe asigräreji biname? Teepi luma cita ca gemi?”

14 Cane jejine egä, “Babo biname, cane umle lica gäne, yepä maane umle gäte.” Tabe nawecnistige, najige egä, “Ai lui eei biname gemi, babo mäpu cabu ca lui cina ituge äsi. Teepi teeme cäbletääpe bine itu jicisäjemujisi, bulu me itu jewenimujisi Maamoi me uudi ca.

15 Peei name pi teepi jeclajutenenemige Acejiyame me adnata puupu opo gaabe je, teeme kaakesea ne jewenenisi teeme mete cabu iyeta padare cabu, ciiye bimu. Lui te adnatäneji gyene babo adnata puupu cabu, tabe ten cama enajenige, teebibine jilyenge-nemige.

¹⁶ Teepi ingwe ca lica pagege loolomecewe coo niiyemecewe; bimu te lica atara, coo nuuja nuunu te lica oomlana teebibine,

¹⁷ ingle Maamoi lui te jeclajutenige babo adnata puupu opo gaabe je, tabe te teebibine pa ire jaatwemepi, pa yaawademepi ireclota niiye gome me. Cuta Acejiyame te pagege teeme iyeta elemäcu äciseja.”

8

Ceräcerägääbuyame Uli Ngate

¹ Maamoi te liba seben manu me ngate ne jewälutige, cabucewe te bojäcu enajige cebocebo awa cama.

² Cane puma cita ca jepänimine seben Acejiyame me mename seemo bine aclajuteji Acejiyame me opo gaabe je. Teebibine ecäranemisi seben moole.

³ Cuta nuuja mename seemo te tädige, jeclajutige iiwäreja dade gome. Teeme ime cabu puga ge gol disi miijirage lengo gwidape acrana tääpume, siige bucurage ecärisi tabe alenglecäjame Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene cama siige uubuderame gol ca wawenâneji iiwäreja dade cabu, lui babo adnata puupu gome puga ge.

⁴ Tabe jeclajutige Acejiyame me opo gaabe je. Teeme ime cabu ca miijirage lengo kloka cina äsige cabu me Acejiyame me binamewale bime irecu ätumuta mene cama.

⁵ Siige tabe pui gol disi ne ecatige, cuta uliobo ne ecatige pui iiwäreja dade cabu ca, ecitige disi cabu me, ijarige gawe me. Piba taatu maadubi te

ala sengenige, poto modamoda ala puga ge, paam-lepamle cina toplacmeläjininisi, ocneja te cewe ne tedodyeräjige.

*Seben Mename Seemo cina Moole bine
Jecnäjemisi*

⁶ Pui seben mename seemo lui bine moole ecäranemisi, teepi amacetnäjininisi äcnäjame.

⁷ Niinäceyame te liba teemanu ne jecnäjige, piba aisi ipecu cina, lui uliobo piiyepu uudi cama alegläcäjininisi, babo kokre cama gawe me itramet-nemige. Uliobo te peema cita ca äpletnutige, siige yepä poto gawe te ayige, neeneni poto gawe cina abmaläsi. Yepä poto gawe me uli cina ayinisi, neeneni poto gawe me abmalininisi. Baace cina ayinisi iyeta poto ta.

⁸ Neeneni manu me mename seemo te liba tee-manu moole ne jecnäjige, podo pana gwidape lui te uliobo cama ge, piba ajarige malu cabu me, siige yepä poto malu me niiye te ateplingtige uudi me, neeneni poto malu me niiye cina abmaläsi.

⁹ Lui poto malu me niiye te uudi me äbitige, iyeta ireclota gwidape bine budre me eglecimige, buto bine cuta sabe jewenimige.

¹⁰ Nesae manu me mename seemo te liba tee-manu moole ne jecnäjige, baborage wale te piba itramige gawe me. Epu äinige ngale pana, siige yepä poto gawe me baduge bora me piiyepu waja bora me abacitanige. Neeneni poto gawe me baduge piiyepu waja cina abmalininisi.

¹¹ Pui wale me ngii lui Caapo. Pui yepä poto gawe me niiye cina caapo me äbitininisi. Bucurage biname cina budre äbitininisi, teepi liba enisi pui niiye ne.

12 Fooa manu me mename seemo te liba tee-manu moole ne jecnäjige, cabu je bimu me yepä poto te äplige, neeneni poto cina abmaläsi; mabye me cuta yepä poto te äplige, neeneni poto cina abmaläsi, cuta yepä poto me wale cina äplegicinisi, neeneni poto me wale cina abmalinisi, piba pui poto bimu, mabye, wale apaclyera lica ge. Pui name pi bimu me yepä padare krokeciyi ge, neeneni padare apaclyäreji ge; cuta ciiye me yepä padare krokeciyi ge, neeneni padare apaclyäreji ge.

13 Puma cita ca cane jepänine yepä warye te tu-ujananige cabu je. Tabo baborage tagepogogo ca tiicige egä, “Ogi nemi, ogi nemi, ogi nemi, lui cina inajininige gawe cabu. Weene baborage mäpu ne pagege päpäna, cerämu nesae mename seemo cina liba pagege teeme moole bine äcnäja.”

9

1 Faib manu me mename seemo te liba teemanu moole ne jecnäjige, cane piba jepänine wale ne, lui ituge atrama gawe cabu me. Piiyemrage cupicu puga ge, lui armeji ge. Pui wale ne kii ecärisi pui cupicu ne iitnaname,

2 siige tabe jiitnige. Baborage kloka te tasatige, epu pana budni ne lipu juubudärusi, carbe bine icwabimige piiyepu bimu ne cuta icwabige.

3 Pui kloka cabu ca sesi cina täsige gawe cabu me. Teeme kokre puga ge biname bine pita ceerame, epu pana potetagetage te lipu biname ne yäägutuge babo pita cama.

4 Teebibine jejemisi, “Gone sabe jaawenimuye baace bine, uli bine coo nuuja uutana gwidape

bine, yepä pui biname bine taatu sabe jewene-mepeye, lui bime mangace cabu lica gyene Ace-jiyame me cewecu.”

⁵ Teebibine jejemisi faib mabye ngalebora biname bine pita mäpu ceerame, yepä lica budre me aglecame. Teeme peei pita te epu pana ge, potetagetage me äguta cabu ca lipu pita ne jäätäpänusi.

⁶ Pui padare cabu biname cina naabe liga budre me cire läbitipesi, yepä teepi budre lica cirege. Teepi babo singi budre me, yepä teepi budre te lica cire joomle-mepi.

⁷ Pui sesi cooso pana ge, lui bine cubu täüpume yaama-cetnäjimus. Teeme mope cabu puga ge gol ca wawenäneji krauni pana gwidape, opo lui biname pana ge,

⁸ edingäli lecaleca ge, giricu lui layani pana ge.

⁹ Teeme dare cabu puga ge epu pana ayana gwidape, cubu cabu lui ca biname cina dare bine jäällyengimusi. Teeme taame puuwämu epu pana ge, bucurage cooso cina lipu kariyota bine jäälädnimus cubu cabu je.

¹⁰ Teeme kiira gaale cama ge potetagetage me liiyepu. Teepi pui gaale ca biname bine sabe jaawenanemusi faib mabye ngalebora, siige teepi pita ne jäätäpänusi.

¹¹ Teeme mope biname yepä mename seemo puga ge. Tabe te ire jetwenige pui piiyemrage cupicu ne. Heberu mene ca teeme ngii lui Abadoni, Griik mene ca lui Apolyoni. Teeme aboclomta lui egä ‘Sabe Wawenayame’.

¹² Yoo siige, yepä mäpu te peega bapirige, piyyeme cerämu neenenä mäpu gegi otnime.

¹³ Puma cita ca siks manu me mename seemo te jecnäjige teemanu moole ne. Lui gol ca wawenäneji iiwäreja dade puga ge Acejiyame me opo gaabe je, pui me fooa mutre cabu ca cane nätecijige tagepogogo,

¹⁴ lui jejige siks manu mename seemo ne egä, “Fooa mename seemo bine jiibiremepi, lui cina ätäyäneji gemi Euprates babo baduge gome.”

¹⁵ Siige teebibine jiibirimi piirage kämäge, mabye, bimu, padare cabu teepi yepä cebo biname bine budre me aglecame, neeneni cebo bine abmaläcemame.

¹⁶ Cane nätecijige luma ngälu cubu biname cooso cama puga ge. Pui lui neeneni hanred milyon ge.

¹⁷ Wama pana cane cooso bine jepänimine piiyepu teeme papa cabu lui biname ge. Teepi ayana gwidape asigräreji ge teeme dare bine älyengame. Pui älyenga gwidape lui uliobo pana ududi ge, sapiri kula pana sisi ge, cuta piiyepu sulpur pana mulimuli ge. Cooso bime mope layani pana ge. Teeme tage cabu ca täsige uliobo kloka cama piiyepu niiyarage lengo gwidape ngii sulpur.

¹⁸ Pui nesae gwidape cina: uliobo, kloka piiyepu sulpur, cooso bime tage cabu ca lui täsige, seglecemisi yepä cebo biname bine, neeneni cebo cina abmalininisi.

¹⁹ Pui cooso bime kokre lui tage cabu ca ge piiyepu kiira cabu ca ge. Teeme kiira lui cobyame mope pana ge, siige pui ca biname bine sabe jewenanemisi.

²⁰ Lui biname cina budre lica äbitaninisi ai mäpu cabu, teepi lica ätecitininisi ime ca wawenäneji gwidape bine awejename. Teepi camu ewejane-

misi niiyaniya cable bine, piiyepu gol ca, silba ca, braasi ayana ca, kula ca, uli ca wawenäneji gwidape bine, lui cina äblicäco ge päpäna, ätecija, otnetneja.

²¹ Cuta teepi lica tatatröngärinini si biname bine agleca mule cabu ca, mowä mule cabu ca, sargi mule cabu ca, gwidape ero cabu ca.

10

Acejiyame me Mename Seemo te Yoane ne Peba Ecäridge

¹ Puma cita ca cane jepänine Acejiyame me nu-
uja kokre mename seemo te äina je cabucewe
ca. Carbe te teebine icwabige cäbletääpe pana.
Cänibäniba te aclitige teeme mope gome. Teeme
opo epu apaclyäreji cama ge bimu liiyepu, piiyepu
teeme ernge neeneneli uliobo wädräji liiyepu.

² Teeme ime cabu puga ge matikäli peba, lui
te iitneji ge. Tabé teeme camu poto ernge ne
malu cabu ecitige, säwäci poto ernge ne doro cabu
ecitige,

³ siige baborage tagepogogo ca ala abayanige
layani me tagepogogo liiyepu. Seben maadubi
cina teebine jewecnistisi.

⁴ Siige teepi liba ala sengenetne-mige, cane
oogärame äbitine, yepä piba taatu cane tagepogogo
nätecijige, cabucewe ca lui te najige egä, “Gone
yoogärule, seben maadubi cina ngeno me bii ji-
icisi. Peei lui ogä mene gyene.”

⁵ Puma cita ca pui mename seemo cane lui ne
jepänine aclajuteji malu cabu piiyepu doro cabu,
tabé teeme camu poto ime uutige cabucewe me.

⁶ Acejiyame lui te iyeteta gyene, lui te jewen-imuji cabucewe, gawecewe, malu piiyepu teeme cabu lui iyeta gwidape, teeme ngii cabu pui mename seemo te jiicige egä, “Siige! Cerämu awa-grija lica gyene.

⁷ Seben manu me mename seemo te liba teeme moole ne pa jääcnäjepi, Acejiyame piba pa yaapirepi teeme ogä ngene atwana ne, tabe lui ituge jaji teeme kaakesea bägrä bine, lui teeme mename biname gemi.”

⁸ Puma cita ca niinäce cane lui tagepogogo nätecijige cabucewe ca, cääri najige egä, “Äte, peba ne ecati lui iitneji gyene pui mename seemo me ime cabu, lui te jeclajutenige malu cabu piiyepu doro cabu.”

⁹ Cane siige ädine, jejine matikäli peba ceerame. Tabe najige, “Ecati, erwi! Määme came cabu caapocapo enajenige, yepä maane liba erwenite, määme tage cabu mite taatu, uri liiyepu.”

¹⁰ Cane peba ne ecatine teeme ime cabu ca, siige erwine. Cäme tage cabu epu mite enajige uri liiyepu, yepä liba erwine, käme camuge bora caapocapo ge.

¹¹ Puma cita ca cebine najisi egä, “Maane miji cääri yepä gääbu jejananemepi, ngena cina cirege äbitena gawe maramara, mene maramara, tääpe maramara biname bime tääpume piiyepu gawe mope biname bime tääpume.”

11

Neeneni Aitneja Biname

¹ Puma cita ca cebine suru näcärisi, atonera suru pana, najisi egä, “Äte, iiwäreja mete ne etoneräji,

cuta puma lui iiwäreja dade ne etoneräji. Maane cuta ecnemi lija biname cina irecu ätumutenininisi puma.

² Yepä pui mete caale kaake poto ca lui puupu, pui ne gone yaatoneräjute, ingle pui puupu lui ceereji ge nuuja biname bine, lica Israela biname bine. Teeme ime cabu sine. Teepi te footituu mabye ngalebora sabe cire jaawenepesi Acejiyame tääpume lui babo cewe ne mara me ituge wawena.

³ Cane käme neeneni aitneja biname bine cire jäätylepepene. Teepi ragre pana käbletääpe cama cirege. Teepi Acejiyame me Mene cire jaajanane-mepäsi yepä tausen neeneni hanred siksti bimu ngalebora je."

⁴ Pui neeneni aitneja biname lui neeneni olibi uli gegi piiyepu neeneni lampa atacwa dade gegi, lui cina jaaclajutene ai gawe Yageyame me opo gaabe je.

⁵ Laati bemi liba singi sabe wawena teebibine, uliobo te tasatuge teeme tage cabu ca, siige teeme cubuyame bine yaataclomemuge budre me. Yoo, laatibi liba läbitininusi teebibine sabe wawename, peei biname bine pepu birige budre me agleca.

⁶ Teeme conocäco pisi nyene ngupe iibaname, siige teepi lui padare cabu Miji Mene cirege jajanena, pui padare cabu ngupe te lica acira. Teeme cuta conocäco pisi nyene waja niiye bine uudi me wawename piiyepu maramara mäpu bine ätyepejame gawecewe cabu me, teepi liba singi.

⁷ Siige, teepi liba teeme mene jajanena kaakesea ne cire yaapirepäsi, piba drowä gwidape, lui te piiyemrage cupicu cabu ca cire tasatepi, ten cama

cire larngepi. Tabeebibine cire läätucärepi, siige budre me cire laaglepi.

⁸ Teeme budrekaake cina cirege gaabe cabu lenaja pui babo cewe cabu je, teeme Yageyame ne luma jibyecrujisi toto ca baarge uli cabu. Pui babo cewe ne ngene ca agli mene ca Sodoma ca piiyepu Aikupito ca einenisi.

⁹ Iyeta gawe maramara, mene maramara, ingle maramara, tääpe maramara biname cina cirege teeme budrekaake bine päpänena nesae piiyepu cobocebo bimu cama. Teebi singi lica cirege teebibine gape cabu me acitame.

¹⁰ Gawecewe biname cina teeme budre name pi gege cirege. Siige peei name pi teepi cirege giiregire mule wawenetnäja piiyepu owecu gwidape cire läcäranipesi, ingle pui neenen mename biname cina teebibine baborage mäpu me cirege wawena.

¹¹ Nesae piiyepu cobocebo bimu ingwe gaabe ca Acejiyame te tityepige ireclota buuwemope ne teeme cabu ca, siige tabe abacitanige pui neenen biname bime trupa ngalebora me, piba teepi abujentäsi. Iyeta lui cina jääpänisi teebibine, mage wälu ge.

¹² Puma cita ca pui neenen mename biname cina äätecijige baborage tagepogogo cabucewe ca iicana egä, "Siclege aimä!" Teebi puma cita ca teeme cubuyame bime irewale carbe cabu aalige cabu me.

¹³ Puirage padare cabu baborage ocneja puga ge, siige babo cewe yepä poto ne sabe jewenige, nain poto cina abmalininisi. Seben tausen biname bine budre me eglecimige. Lui cina ab-

malininisi, mage wälu ge, siige Acejiyame lui te enajenige cabucewe je, teebine ewepyeräjisi.

¹⁴ Yoo, neeneni me mäpu te peega bapirige. Cerämu pisi nyene yepä.

Seben Manu me Mename Seemo te Teeme Moole ne Jecnäjige

¹⁵ Seben manu me mename seemo te liba teeme moole ne jecnäjige, cane piba nätecijige cabucewe ca tagepogogo cina oräre iicana egä, “Mime Yageyame piiyepu Keriso, tabe lui ne tityepuji, teepi ituge gawecewe ne acata teeme ime cabu me, siige teepi te pa yaacanepäsi iyeteta.”

¹⁶ Piba twentifoo modamoda biname, lui cina teeme adnatera puupu cabu icrulenige Acejiyame me opo gaabe je, teepi owe ca gawe me itrametne-malemige, Acejiyame ne opo gaabe me ecitisi,

¹⁷ jiicisi egä,
“Yageyame, babo kokre Acejiyame,
lui sine page, lui tage uja,
cine eso nääcärenisi,
egä maane määme babo kokre ca ai gawecewe
ne ecanenite.

¹⁸ Gawe maramara biname cina babo niiya me bääbitininisi,
ingle määme claabe padare te bii tatyaramtige.

Ai lui padare gyene budre biname bine atranäme.
Padare te bii tatyaramtige määme kaakeseayame,
Acejiyame me mename biname bine daremu ceeraname
piiyyepu iyeta määme binamewale bine,
lui cina wälu ituge määme tääpume matimati
cabu ca ngälu modamoda me.

Padare te bii tatyaramtige sabe wawename pui bine, lui cina sabe jewenenisi ai gawecewe ne.”

¹⁹ Puma cita ca cabucewe je iiwäreja mete te iitnige, siige lui uli boks ngalebora ten cotre bine ewetnenemisi, pui te pajecu me äbitige. Peei mule te liba äbitige, paamlepamle cina toplacmäljinini, ala puga ge, maadubi cina ala sengenetnemige, ocneja puga ge piiyepu aisi ipecu cina sitrametnemige gawe cabu me.

12

Magebi piiyepu Drowä Gwidape

¹ Puma cita ca cane jepänine, mara opo gwidape te lui aboclom-tige dume cabu. Pui lui magebi ge. Tabé bimu ca asigräneji ge cäbletääpe tääpume piiyepu mabye te teeme ernge gawe mage. Teeme mope cabu lui twelb wale ca wawenäneji krauni puga ge.

² Tabé lui mäpumäpu ge, adnatame äbitige pita ala cama.

³ Cuta nuuja mara opo gwidape te aboclomtige dume cabu. Pui lui baborage ududi siible seben mope cama piiyepu ten gaale cama. Teeme pui seben mope iyeta krauni cama ge.

⁴ Teeme kiira ca tabe yepä poto wale bine jewälidnemige, siige yiisabimige gawe cabu me. Neeneni poto me wale cina abmalininisi. Tabé jeclajutige pui magebi me opo gaabe, adnatame lui te äbitige, naace tääpume bägrä te liba aplimla je tabe piba ärmitame.

⁵ Siige tabe bägrä ne jirngige, lui te iyeta biname bine cire yaawademepi ayana suru ca. Yepä,

bägrä jwuutecrisi, ewepläcitisi Acejiyame bau me teeme adnata puupu cabu me.

⁶ Magebi te uucrige daapo taatu cewe cabu me. Acejiyame te puma puupu ne itu semacetnäjumi teeme täüpume. Teebine puga ire jowisi yepä tauzen neeneni hanred siksti bimu cama.

⁷ Piba cubu puga ge cabucewe je. Acejiyame me babo mename seemo Maikol piiyepu teta cama lui mename seemo, teepi arnginisi siible cama. Siible te teeme mename seemo cama ligi naabe uutrutame äbitanige,

⁸ yepä tabe äblicäco ge, peei name pi teepi äblicäco cabucewe je cerämu lenaja.

⁹ Siige pui babo siible ne sijarisi gawe cabu me iyeta teeme mename seemo cama. Tabi pui sasa cobyame gyene, lui ne Diyabolo ca piiyepu Satani ca einenisi, ai gawecewe ne lui te ituge angletneja.

¹⁰ Piba cane nätecijige baborage tagepogogo cabucewe je iicana egä,

“Siige Acejiyame te page byuutrutige!

Tabi teeme kokre ne biiri seboclomtige, egä tabe te biname bine ewadenemige!

Piiyepu teeme Keriso te page teeme conocäco ne beboclomtige gawecewe täüpume,

ingle Diyabolo te Acejiyame me opo gaabe je cerämu lica enajenige

ätrunga biname bine iicetname ciyiye piiyepu bimu cabu je.

Teebine siige gawe me bijarisi.

¹¹ Cime ätrunga binamewale cina ituge uutruta teeme bau ca Maamoi me uudi ca piiyepu teeme aitneja mene cabu ca.

Teepi singi ge teeme ireclota bine äyemelame budre tääpume.

¹² Peei name pi cabucewe piiyepu lui cina puma, weene miji gege!

Yepä ogi nemi, lui cina inajininige gawe cabu piiyepu malu cabu,

ingle Diyabolo peeyeme ituge otni.

Tabe babo niiyarage gyene,

ingle tabe umle gyene, egä teeme tääpume padare matikäli piiyeme.”

¹³ Siible te liba umle äbitige, egä teebine gawe cabu me bijarisi, tabe gije abacitige pui magebi ne äcwetnenename, bägrä ne lui te jirngige.

¹⁴ Magebi ne ocärisi babo warye me neenenitaaame tabe uujaname teeme puupu cabu me daapo taatu cewe me. Teebine puma pa ire jwaatwepesi nesae piiyepu cebocebo kämäge cama, piba teebine siible te äblicäco oomlana.

¹⁵ Puma cita ca siible te igi niiye ne isatige teeme tage cabu ca magebi me ingwe poto ca teebine acatame.

¹⁶ Yepä, gawe te teebine uttyärige, äpälutige, niiye ne irmitige, siible me tage bora ca lui te tasatige.

¹⁷ Siible te babo niiyarage me äbitige magebi tääpume, ädige teeme poto bägrä bime cama cubu me. Teepi iyeta eei gemi, lui cina Acejiyame me Mene ne jäätprungusi piiyepu Miji Mene jaajanane-musi Yeesu poto cidi me.

¹⁸ Siige siible te abmalige malu cabu aclajutame.

13

Neenenit Drowä Gwidape

¹ Cane drowä gwidape ne jepänine malu cabu ca arpata. Tabé ten gaale cama piiyepu seben mope cama ge. Teeme gaale iyeta krauni cama ge piiyepu iyeta teeme mope cabu ngii puga ge Acejiyame me ngii ne sabe wawename.

² Tabé baborage glunubora pusi pana ge, ngii lepadi. Teeme ime, ernge lui bea pana ge, tage layani me tage pana ge. Siible te teeme kokre ecärige drowä gwidape ne, cuta ecärige teeme babo adnata puupu tabe puma cita ca biname bine waadename.

³ Drowä gwidape me yepä mope epu pana ge, egä uja ituge budre me agli, yepä pui budre dupe te läsumurepi. Iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi, siige teeme singi cabu otnenininisi.

⁴ Teepi iyeta sible ne opo gaabe ecitisi, ingle tabe kokre itu yääcärepí drowä gwidape ne. Tee pi cuta drowä gwidape ne opo gaabe ecitisi, jiicisi egä, "Nuuja te lica gyene drowä gwidape pana. Nuuja te äblicäco teta cama arngi."

⁵ Acejiyame te ire taatu jecitige drowä gwidape ne tabe mope babo äbitame piiyepu Acejiyame me ngii ne sabe wawename. Teeme pui drowä gwidape me cuta conocäco puga ge babo biname me lenajame footituu mabye ngalebora.

⁶ Siige tabe gije abacitige Acejiyame ne, teeme ngii ne piiyepu teeme lenaja puupu ne äingejame cuta eei bine, lui cina cabucewe je icrajinige.

⁷ Acejiyame ire taatu jecitige tabe teeme binamewale cama arngime, teebibine apremelame. Cuta teeme conocäco puga ge tabe babo biname me äbitame iyeta maramara ingle, maramara gawe, maramara tääpe piiyepu mene maramara

biname bime tääpume.

⁸ Iyeta biname cina gawecewe cabu teebine opo gaabe me cire yaacitepesi, yepä eei biname lica lui bime ngii ituge oogära ireclota peba cabu agedna me niinäce gaabe je. Pui peba lui Maamoi myene, lui ne eglujisi.

⁹ Weeme liba tablame piti nemi, itecijinege ai mene!

¹⁰ Lui gemi oomlemame, siige cire joomle-mepesi. Lui gemi cubuturikä ca budre me agle-came, siige cubuturikä ca budre me cire yaa-glecemepesi. Ai mäpu mule cina singi Acejiyame me binamewale cina kokre piiyepu ätrunga cama aclajutame.

¹¹ Cuta cane piba nuuja drowä gwidape ne jepänine, gawe cabu ca lui te tasatige. Teeme neeneni gaale puga ge maamoi pana. Tabé siible pana mene jiicemige.

¹² Niinäceyame drowä gwidape te teeme kokre ecäridge pui nuuja ne. Siige tabe teeme irewale giri jicranimige ai gawecewe ne piiyepu teeme cabu lenajayame bine niinäce drowä gwidape ne opo gaabe me acitame, lui me niiyarage dupe äsumurejige.

¹³ Tabé pui neeneni manu drowä gwidape te modamoda ciitaca mule bine jewenimige; tabe jewenige uliobo ne cabu ca äiname gawe me biname bime irewale.

¹⁴ Acejiyame te ire taatu jecitige tabe ciitaca mule bine wawenecame niinäce drowä gwidape me irewale. Ai ciitaca mule ca tabe engletnäjemige iyeta biname bine ai gawecewe cabu. Tabé jemige niinäce drowä gwidape pana gwidape ne

wawename, lui ne niinäce yaaglepesi cubuturikä ca budre me, yepä siige ireclota ge.

¹⁵ Acejiyame te ire taatu jecitige neeneni manu drowä gwidape te ireclota buuwemope äpwäclutame pui niinäce drowä gwidape pana gwidape ne siige tabe mene iicemame piiyepu budre me aglecame, laati bemi lica teebine opo gaabe me acita.

¹⁶ Pui neeneni manu drowä gwidape te giri jicranige iyeta biname bine, matimati biname modamoda biname, dogwe biname owecumete biname, aletnäneji biname coo poto biname, teipi cewecu ne acatame teeme camu poto ime cabu coo mangace cabu.

¹⁷ Nuuja te äblicäco gwidape bine aletna coo piyyepu aleiname waadena, teeme liba pui cewecu lica gyene. Pui cewecu lui niinäce drowä gwidape me ngii gyene coo teeme ngii namba gyene.

¹⁸ Maane mijji umle cama ai ne opo awatname. Laasi nyene umle biname, tabe te jäärngege, drowä gwidape me namba ngeno myene. Pui namba lui biname me ngii tääpu myene. Pui lui 666 gyene.

14

Maamoi piiyepu Teeme Binamewale

¹ Puma cita ca cane ire acitine, jepänine Maamoi ne aclajuteji Siiyona podo cabu. Ten cama puga ge yepä hanred footifoo tausen biname, laati bime mangace cabu oogäräneji ge Maamoi me ngii piyyepu teeme Babe me ngii.

² Cane cabucewe ca tagepogogo nätecijige epu pana niiye te lipu pelo cabu ca babo ala cama täcwäjuge piiyepu cuta babo maadubi me ala liiyepu. Pui tagepogogo cuta epu pana ge, biname cina lipu haapi bine jääcnäjimusi.

³ Pui yepä hanred footifoo tausen biname cina jeclajutemige babo adnata puupu piiyepu fooa ireclota gwidape piiyepu twentifoo modamoda biname bime opo gaabe je, siige kirece uupera ne etangisi puma. Nuuja te ibibi lica ge peei uupera ne abiberäjame, yepä pui yepä hanred footifoo tausen biname lui cina Keriso me uudi ca aletnäneji gemi gawecewe cabu ca.

⁴ Teepi lui eei biname gemi, lui cina cogacoga mule umle cäco, ingle teepi camu tääpe cama gemi. Teepi Maamoi ne ingwe icwenisi, tabe liiyeme läduge. Teebibine ituge aletna gawecewe biname bime cabu ca. Teepi lui Acejiyame me piiyepu Maamoi me binamewale gemi. Teepi epu pana gemi ire acita cabu niinäceyame kuu lui yääcärusi Acejiyame ne.

⁵ Teeme tage cabu ca nuuja walya mene te lica ituge asata, coo nuuja niiya mule ne lica ituge päpäna teeme cabu.

Nesae Acejiyame me Mename Seemo cina Mene Jiicemisi

⁶ Puma cita ca cane jepänine yepä mename seemo te cabu je uujana. Miji Mene lui iyeteta gyene, tabe pui ne ecenanige iyeta biname bime bau me gawecewe cabu, ingle maramara, mene maramara, tääpe maramara, gawe maramara biname bime bau me.

⁷ Tabe baborage tagepogogo ca jiicige egä, “Acejiyame täüpume miiji wälu, teebine miiji awepyeräja, ingle padare te bii tatyaramtige tabe biname bine atraname. Opo gaabe me eciteye, lui te jewenimuji cabucewe ne, gawecewe ne, malu ne, waja bine.”

⁸ Teeme ingwe gaabe ca nuuja mename seemo te tädige, jiicige egä, “Siige, tabe bitramige! Babo cewe Babloniya te bitramige! Teeme sargi mule* cina sabe jaawenemepesi iyeta gawe maramara biname bine. Teeme pui sargi mule lui kokre waina niiye pana ge, siige tabe biname bine jaawenemepi pui nanime.”

⁹ Pui neeneni mename seemo bime ingwe gaabe ca nuuja te cuta tädige. Tabe jiicige baborage tagepogogo ca egä, “Laati te liba opo gaabe me yaacituge drowä gwidape ne coo teeme pana wawenäneji gwidape ne, coo liba ime cabu coo mangace cabu teeme cewecu ne yaacatuge,

¹⁰ tabe te miiji Acejiyame me claabe waina niiye ne nani. Ai lui wainarage niiye ge, Acejiyame me claabe ge, tabe lui ne epadurige kaapo cabu me. Apu biname bine cirege ädnäja uliobo wädräji cabu piiyepu niiyarage lengo gwidape ngii sulphur wädräji cabu Acejiyame me mename seemo bime piiyepu Maamoi me opo gaabe je.

¹¹ Pui uliobo lui ätuma cäco gyene. Teeme kloka cina iyeteta täsenininisi cabu me. Laatibi drowä gwidape ne coo teeme pana wawenäneji gwidape

---

* **14:8:** sargi mule: Ai lui toraca sargi mule lica gyene. Biname cina uuje bine jäätrungemepesi, lica Acejiyame ne. Peei lui epu pana gyene, egä teepi sargi mule ne jaawenepesi.

ne opo gaabe me yaacitusi, coo laatibi teeme ngii
ne yaacatanusi mangace cabu coo piiyepu ime
cabu, teepi ciiye bimu diibe oocana lica cirege pui
uliobo cabu ca.

¹²Acejiyame me binamewale cina, laatibi teeme
mene yäätecijemuge piiyepu laati bemi toraca
Yeesu täüpume, teepi gone onya te agli pui drowä
gwidape me gaabe cabu otnetnejame.”

¹³Puma cita ca cane nätecijige cabucewe ca tage-
pogogo te iicana egä, “Maane apu yoogäri egä:
Gege gemi pui biname cina ama cita ca ngälu
Yageyame me kaakesea cabu lui cina budre ne
cire jääpänanepesi.” Acejiyame me Seemo te jew-
ecnistige teebine egä, “Toraca mene gyene! Teepi
pagege ngene oocana teeme mäpu kaakesea cabu
ca, ingle mene te teeme kaakesea poto cidi me ten
cama ädenige.”

Gawecewe me Ire Acita Padare

¹⁴Puma cita ca cane ire acitine, bulubulu carbe
ne jepänine. Pui carbe cabu puga ge adnatäneji
biname pana gwidape. Teeme mope cabu puga
ge gol ca wawenäneji krauni piiyepu ime cabu
girirage turikä calwacupi ne ärucname.

¹⁵Iiwäreja mete cabu ca cuta nuuja mename
seemo te tasatige, baborage tagepogogo ca ala
abayige pui gwidape bau me, carbe cabu lui te
enajige egä, “Maane gije abaciti määme turikä ca
kuu bine alacname, ingle ärucna padare te bii tat-
yaramtige. Gawecewe te ngade bewangige ärucna
täüpume.”

¹⁶Siige lui te adnatäneji enajige carbe cabu,
teeme turikä ne sijarige gawe cabu me, siige iyeta
ngade bine irucnimige.

17 Iiwäreja mete cabu ca tasatige nuuja mename seemo te. Tabé cuta girirage turikä cama ge.

18 Iiwäreja mete cabu iiwäreja dade gome ca cuta nuuja mename seemo te tasatige, lui te uliobo ne ire jaatwuge. Tabé oräre ala abayige pui mename seemo bau me, lui me ime cabu girirage turikä puga ge. Tabé apu jiicige egä, “Määme turikä ca jelacnimi waina kuu bine, ingle ngade bewanget-nemige gawecewe me calwacupi cabu.”

19 Siige pui mename seemo te teeme turikä ne sijarige gawe me, jelacnimige waina kuu bine, siige yiisabimige kula cupicu bora me ämungejame. Ai lui Acejiyame me daremu gyene niiya mule biname bime täüpume.

20 Waina kuu bine jimungäjemisi kula cupicu ngalebora je babo cewe kaakepoto cidi ca, siige uudi te tasatige pui ämungeja puupu cabu ca igi niiye pana, lui niiye yepä piiyepu cebocebo miita uugle ge piiyepu trii hanred kilomiita leca ge.

15

Seben Acejiyame me Mename Seemo cina Lui Mäpu bine Tityepemisi

1 Piba cane jepänine mara opo gwidape ne cabucewe je, călu te äti pana baborage gwidape. Pui lui seben mename seemo ge seben mäpu mule cama. Pui lui ceräcerägääbu mäpu mule gemi, ingle teepi Acejiyame me claabe ne pa yaapirepesi.

2 Puma cita ca cane jepänine gwidape ne, lui glaasi malu pana ge, uliobo cama alengläcitäneji ge. Cane cuta jepänimine lui cina ituge uutruta drowä gwidape cabu ca, teeme pana wawenäneji

gwidape cabu ca piiyepu teeme ngii namba cabu ca. Teipi glaasi pana malu gome jeclajutemige, haapi bine joomlemisi, Acejiyame lui ecäranemige.

³ Siige teipi etangenisi Acejiyame me kaakesea biname Moose piiyepu Maamoi, teeme uupera ne apu egä,

“Yageyame, kokrerage Acejiyame,
maane ngena jaawenute, baborage piiyepu
mijirage gyene!

Gawe maramara biname bime Mopeyame,
määme mule lipu conocäco piiyepu toraca
gemi!

⁴ Yageyame, iyeta biname cina wälu gemi määme
tääpume
piiypu määme ngii ne ewepyeräjenisi,
ingle maane taatu gäte epucäco.

Iyeta gawe maramara biname cina cirege otni
meebine opo gaabe me acitame,
ingle teipi määme conocäco atrana ne ituge
päpäna.”

⁵ Ai ingwe gaabe ca cane jepänine cabucewe je
lui iiwäreja mete te iitneji ge. Pui mete cabu puga
ge cäbletääpe ca wawenäneji mete, Acejiyame
luma enajenige.

⁶ Iiwäreja mete cabu ca pui seben mename
seemo cina täsige, lui bime mäpu mule puga ge.
Teipi bulubulu cäbletääpe asigräreji ge, lui jugi
cäco piiyepu oplacmeläja cama. Teipi gol seea ca
ätäyäneji ge dare cabu.

⁷ Fooa ireclota gwidape bime yepä te
ecäranemige teeme yepäyepä bine gol disi.
Acejiyame lui te iyeteta gyene, teeme claabe
ca apanäneji ge pui disi cina.

⁸ Acejiyame me kokre piiyepu apaclyera iiwäreja mete ne epu pana icwabige, kloka te lipu mete ne yaacwabuge. Nuuja te äblicäco ge piiyeme abacita, ngälu pui seben mename seemo bime mäpu cina liba pa lapiripesi.

16

Seben Ceräcerägääbu Mäpu Mule

¹ Puma cita ca cane nätecijige baborage tagepogogo iiwäreja mete cabu ca, lui jejemige pui seben mename seemo bine egä, “Äte, ecebmeläjemeye gawe cabu me Acejiyame me claabe cama lui seben disi gemi!”

² Piba niinäce manu mename seemo te ädige, ecebmalige teemanu disi ne gawe cabu me, siige lui cina drowä gwidape me cewecu ne itu yaacate-pesi cuta lui cina teeme pana wawenäneji gwidape ne itu opo gaabe me yaacitanepesi, teepi mage niiyarage pita droobo bine jepänanemisi.

³ Puma cita ca neenení manu mename seemo te teemanu disi ne ecebmalige malu cabu me. Niiye te epu pana äbitige budre biname me uudi liiyepu, siige iyeta ireclota gwidape cina budre äbitininisi puma.

⁴ Cuta nesae manu mename seemo te teemanu disi ne ecebma-lige baduge bora me piiyepu waja bora me, siige niiye cina uudi me ateplengäjinini.

⁵ Cane nätecijige niiye bine lui mename seemo te ire jetwemenige, jiicige egä,
“Oo, maane epucäco Acejiyame gäte,

maane lui tage uja piiyepu lui säte page!
Määme atrana lui conocäco gyene.

⁶ Teepi yaaglecemepesi määme binamewale bine

piiyepu määme menameyame bine,
siige maane becärimite uudi teepi nanime.
Teepi teeme niiya mule daremu becatisi."

⁷ Puma cita ca cane nätecijige iiwäreja dade gome ca tagepogogo egä, "Yageyame, kokrerage Acejiyame, määme atrana lui toraca gyene piiyepu conocäco gyene."

⁸ Puma cita ca fooa manu mename seemo te teeme disi ne ecebmälige bimu cabu me, siige bimu te baborage nuunu me äbitige, biname bine ebemige teeme nuunu te.

⁹ Biname bine niiyaniya ebemige, yepä teepi Acejiyame me ngii ne sabe jewenanisi, lui me ime cabu sine ai mäpu bine ätyepejame. Teepi singi lica teeme niiya mule cabu ca atatrongärame piiyepu Acejiyame me ngii ne awepyeräjame.

¹⁰ Puma cita ca faib manu mename seemo te teeme disi ne ecebmälige drowä gwidape me babo adnata puupu cabu me. Krokeciyi te icwabige tabe lui gawe ne ecanige. Biname cina wätä ägutaninisi pita name pi.

¹¹ Siige teepi caburage Acejiyame me ngii ne sabe jewenanisi teeme droobo piiyepu pita name pi, yepä teepi teeme niiyaniya mule cabu ca lica atatrongärinini.

¹² Puma cita ca siks manu mename seemo te teeme disi ne ecebmälige Euprates baborage baduge cabu me. Baduge te yuuri-cnige, gaabe me äbitige naace tääpume gawe mope biname cina otnime bimu acita gome ca.

¹³ Piba cane nesae niiyarage cable bine jepänimine. Teepi poogä pana ge. Teeme yepä te siible me tage bora ca tasatige, nuuja te drowä

gwidape me tagē bora ca tasatige, nuuja te walya mename biname* me tagē bora ca tasatige.

14 Teepi niiyaniya seemo gämi, lui cina ciitaca mule bine jewenenemisi. Teepi cirege otnetneja gawecewe cabu ta maramara gawe mope biname bine abasecretname yepä gome me teepi cubu iicaname kokrerrage Acejiyame me babo bimu cabu.

15 “Itecijinege, cane eromaame pana ädenine! Gege gyene pui biname, lui te ireclota enajenige, teeme cäbletääpe bine cängenarage ire jetwemenige, piba tabe cuutacuta lica cire waatne-pi, siige biname bime sobe cabu tabe ajiri lica cirege.”

16 Puma cita ca pui seemo cina jebasecretnimisi gawe maramara mope biname bine puupu cabu me, Heberu mene ca lui puupu ne einenisi Armagedona ca.

17 Siige seben manu mename seemo te teeme disi ne ecebmalige buuwemope cabu me. Iiwäreja mete cabu babo adnata puupu cabu ca baborage tagepogogo te jiicige egä, “Siige, bapirige!”

18 Paamlepamle cina toplacmeläjininis, babo ala puga ge, maadubi cina ala sengenetnemige pi-iyepu baborage ocneja puga ge. Niinäce pepu baborage ocneja ne lica ituge päpäna agedna cabu ca ngälu ai padare cabu.

* **16:13:** Fwalya mename biname: Ama cita ca ngälu neenen me drowä gwidape lui te tasatepi gawe cabu ca, pui ne einenisi walya mename biname ca. Tabé niinäce drowä gwidape me ngi cabu mene jiicemuge biname bine conocono gaabe cabu me waadename.

19 Babo cewe te äplige nesae cebocebo me, piyepu cuta maramara gawe cabu ta modamoda cewe cina sabe äbitininisi. Acejiyame te ngene lica jitrimalige babo cewe Babloniya poto cidi me, siige tabe jewenige waina niiye nanime kaapo cabu ca. Pui waina niiye lui teeme Acejiyame me claabe ge.

20 Iyeta curä cina apeseräjinini, iyeta podo cina baa liiyeme äbitininisi.

21 Modamoda aisi ipecu cina sitrametnemige cabu ca biname bime papa cabu me. Teeme yepäyepä bime mäpu lui footifaib kilo ge. Yepä biname cina Acejiyame me ngii ne sabe jewenisi ai mäpu miji pi, ingle mage niiyarage ge.

17

Babo Sargi Magebi piyepu Drowä Gwidape

1 Disi cama lui seben mename seemo, teeme yepä te tädige käme bau me, najige egä, “Tädi, cane naawabenine, babo sargi magebi ne lipulipu cirege daremu ceera, pui babo cewe ne lui bucurage niiye gome ituge raranga.

2 Gawe maramara mope biname cina ten cama sargi mule ituge wawena, piiyepu biname cina sice buduma pana me ituge äbita teeme sargi mule waina niiye nani cabu ca.”

3 Puma cita ca Aceji Seemo te nacenanige cebine, mename seemo te nacanige biname käco cewe cabu me. Puma cane jopänine magebi ne adnatäneji ge ududi drowä gwidape papa cabu. Tabe lui seben mope cama ge piiyepu ten gaale

cama ge. Teeme iyeta tääpe cabu niiyarage ngii oogäräneji ge Acejiyame ne sabe wawename.

⁴ Magebi te ududi piiyepu ciriyäciriyä cäbletääpe asigräneji ge, acwabäneji ge gol ca wawenäneji abasogära gwidape ca, oplacmeläja kula ca piiyepu kusa ca. Teeme ime cabu gol kaapo puga ge, lui apanäneji ge teeme jugijugi mule ca piiyepu sargi mule ca.

⁵ Teeme mangace cabu oogäräneji ge ngii, lui me abocломta ogä gyene. Apu oogäräneji gyene,
BABO CEWE BABLONIYA, LUI INGLE GYENE
IYETA JUGIJUGI PIIYEPU SARGI MULE TÄÄPUME
AI GAWECEWE CABU.

⁶ Cane jopänine, egä tabe sice buduma pana gwene Acejiyame me binamewale bime uudi nani cabu ca piiyepu eei bime uudi nani cabu ca, lui bine ituge budre me agleca Yeesu cabu ätrunga miji pi.

Cane liba jopänine teebine, cane mage mutäcäco äbitine.

⁷ Pui mename seemo te cebine nätemlige egä, “Maane ngeno me mutäcäco bäbitite? Cane naajenine, ai magebi lui ngena tääpume mwene, piiyepu cane naajenine, pui seben mope cama ten gaale cama drowä gwidape lui ngeno myene, magebi lui me papa cabu onajenige.

⁸ Maane lui drowä gwidape ne niinäce jääpänepete, lui uja yaanajepi, siige page lica gyene, tabe mameta gyene cuta cääri asata piiyemrage cupicu cabu ca, yepä sabe cire läbitepi. Ai gawecewe cabu lenajayame lui bime ngii lica ituge oogära ireclota peba cabu, Acejiyame te luma ngii itu yoogärimuji agedna me niinäce gaabe

ca, teepi cirege cälu te äti liba cire jäätänepesi ai drowä gwidape ne, ingle tabe uja yaanajepi, siige page lica gyene, yepä cuta cire tacnepi.

⁹ Umle biname lete nemi, teepi te ai mule ne ngene ca aglime. Drowä gwidape me seben mope lui seben podo gemi, magebi te lui papa cabu onajenige. Teepi cuta seben gawe mope biname gemi.

¹⁰ Faib cina itu itrametnemuji, yepä te pisi nyene, yepä te camu gyene otni. Tabé liba cire tädepi, tabe matikäli padare taatu cire yaanajepi.

¹¹ Cuta pui drowä gwidape lui te uja yaanajepi, siige page lica gyene, liba cire tacnenutepi, tabe eit manu babo biname me cire yaanajepi. Tabé cuta peese nyene pui seben mope biname bime yepä, siige tabe budre gome me cire lädepi.

¹² Maane lui ten gaale bine jepänimite, teepi lui ten gawe mope biname gemi, lui cina camu gemi mope biname me äbita. Teepi liba cire läbitipesi mope biname me, teepi pui drowä gwidape cama gigri matikäli taatu padare cabu biname bine cire yaawadepesi.

¹³ Teepi yepä ngene atwana cama cirege, siige drowä gwidape ne teeme kokre cire yääcärepesi.

¹⁴ Teepi cire larngipesi Maamoi cama, yepä Maamoi teeme binamewale cama pa yaapremale-mepi teebibine, ingle tabe iyeta yageyame bime Yageyame gyene piiyepu iyeta mopeyame bime Mopeyame gyene. Teeme binamewale eei gemi, Acejiyame lui bine ala ituge asogleca piiyepu äjäcra. Teepi siige toraca gemi teeme tääpume.”

¹⁵ Mename seemo te cuta apu cebine najige egä, “Maane lui niiye bine jepänimite, sargi magebi te

lui gome onajenige, teepi lui gawe maramara, ingle maramara, tääpe maramara, mene maramara biname bime tääpu memi.

¹⁶ Maane lui ten gaale bine jepänimate piiyepu lui drowä gwidape ne jepänite, teepi pui sargi magebi ne cire jwäägyepesi. Teepi teeme iyeta gwidape bine cire yaawademepesi, cire jwiirecemepesi siige cuutacula cire waabma-lepesi. Teepi teeme mäju bine cire yääringäjempesi, siige uliobo cabu cire waaceratepesi.

¹⁷ Pui ten gawe mope biname cina cirege ai bine wawenetnäja, ingle Acejiyame te cire jaawenemepi teepi wawename, tabe ngena tääpume singi. Siige teepi yepä ngene atwana cama teeme kokre drowä gwidape ne cire yääcärepesi. Teepi drowä gwidape ne cire jäätcejepesi, ngälu Acejiyame me mene ibi cire läbitipesi.

¹⁸ Lui magebi ne jopänite tabe lui babo cewe tääpu mwene, luma cita ca ire jetwenenemisi iyeta gawe maramara mope biname bine.”

18

Babo Cewe Babloniya Itramige

¹ Ai mule ingwe gaabe ca cane piba jepänine nuuja mename seemo ne, lui te cabu ca täinige. Tabo babo kokre cama ge piiyepu teeme apaclyera te gawecewe ne epacyärige.

² Tabo babo tagepogogo ca ala abayanige egä, “Siige tabe bitramige! Babo cewe Babloniya bitramige!

Tabe bääbitige jugijugi piiyepu niiyaniya cable bime lenaja puupu me.

Cibu cäco niiyarage ele cina puma teeme mete
bine bii berangäjemisi.

³ Iyeta gawe maramara biname cina teeme waina
niyi ne senumesi,
teeme sargi mule me kokre waina niiye ne.

Gawe maramara mope biname cina ten cama
sargi mule yaacnepesi
piiyepu gawecewe me iyeta aletnaletna
biname cina teeme bau ca bucourage
rarekaake bine jäätänanemepesi,
ingle tabe singi teeme bau ca gwidape alet-
name
teeme lijalija singi bine ngene aglime.”

⁴ Puma cita ca cane cuta nuuja tagepogogo
cabucewe ca nätecijige, lui jiicige egä, “Täsineye
cäme binamewale, täsineye peei cewe cabu ca.
Gone yääbäcnuye teeme niiya mule cabu me, piba
weene ten cama yepä niiya daremu ne lica cirege
pääpäna.

⁵ Teeme niiya mule epu bucourage gemi, egä bii
jegeletnemige cabucewe me, siige Acejiyame te
ngene bii jotwige teeme niiyarage mule tääpume.

⁶ Pepu jewenepeye teebine, tabe lipu weebibine
itu jiwenipi. Tabe ngena ituge wawena weeme
tääpume, weene cuta neenení me daremu ewec-
nistepeye. Jengärepeye teeme kaapo ne neenení
gääbu kokre waina niiye ca, tabe lui waina niiye
weebibine itu icäripi.

⁷ Puma ngälu mäpu piiyepu ele ecärepeye, tabe
luma ngälu lawepyeräjepi piiyepu gwidape papa
cabu yaanajepi. Tabe teemämu apu jiicanenige,
‘Cane age säne babo mope magebi. Cane nuuja
cuubla lica gäne; cane nuuja singi lica gäne ele me.’

8 Peei name pi yepä bimu cabu mäpu bii-jabija cina teebine cire jaabale-tnecepesi, naace pita, ngenecu mäpu, gane. Teebine uliobo cabu cirege uubudera, ingle Yageyame, Acejiyame, lui te teebine cire jaatranepi, tabe babo kokreyame gyene.”

9 Siige gawe mope biname lui cina ten cama sargi mule yaacne-musi piiyepu teeme singisingi cabu me yääbäcnusi, teepi ele cire yääwäyepesi liba cire jääpänepesi uliobo kloka ne, teebine lui te cire yaabenepi.

10 Teepi cudecewe je cire yäämyemutemepi, ingle teepi mage wälu cirege teeme mäpu name pi. Teepi cire jiicepesi egä, “Oo babo cewe Babloniya, babo kokreyame cewe, lipu niiyarage gyene määme tääpume! Maane watatarage atrana ne bii jepänite.”

11 Ai gawe cabu gwidape bine alepname lui biname cina yaawadimusi, teepi cuta ele cire yääwäyepesi teebine, ingle ingwe ca laati te teeme bau ca gwidape bine cire jaletnemepi:

12 teeme gol, silba, oplacmeläja kula piiyepu kusa; miijimiji opo bulubulu cäbletääpe, silk cäbletääpe piiyepu cäbletääpe lui ududi piiyepu ciriyäciriyyä kala cama; maramara uli miijimiji lengo cama, maramara gwidape lui bine wawenäneji gemi elepent me giricu ca, miijimiji uli ca, braasi ayana ca, ayana ca, bulubulu kula ca ngii maabolo;

13 piiyepu maramara gwidape lui cina mite yääcärusi deedei ne, miijimiji lengo kloka cama lui gwidape, opo piiyepu edingäli agana miijimiji lengo gwidape; waina niiye, oil, bulu, wiiti kuu;

kau, maamoi, cooso piiyepu kariyota, cooso cina lui bine yäälädnäjemu. Teepi cuta aletnäneji biname bine yaawadimusi aleiname cuta piiyepu biname bime ireclota bine.

¹⁴ Aletnaletna biname cina jejisi egä, “Maane lui miijimiji gwidape tääpume babo singi naanajumi, siige lica gemi. Määme iyeta dogwe piiyepu anglangla gwidape cina niiya bääbitininisi, ingwe ca lica cirege päpäna.”

¹⁵ Yoo, lui biname cina pui babo cewe cabu me gwidape bine yaawadanemepesi aleiname, puma cita ca rarekaake jääpänanemepesi, teepi cudecewe je cire yäämyemutemepi, wälu cama ire cirege teeme mäpu tääpume. Teepi ele cire yääwäyepesi,

¹⁶ cire jiicepesi egä, “Oo baborage cewe, lipu niiyarage gyene teeme tääpume! Tabe lasigruge miijurage opo bulubulu cäbletääpe ca, ududi piiyepu ciriyäciriyä kala cama cäbletääpe ca; cuta labasögäruge gol ca wawenäneji gwidape ca, oplacmeläja kula ca piiyepu kusa ca.

¹⁷ Siige, watatarage teeme bucurage gwidape cina niiya bääbitininisi.”

Siige iyeta buto waapo awadena biname, buto cabu kaakesea biname, buto cabu otnetneja biname piiyepu malu cabu lijalija kaakesea biname gemi, teepi iyeta cudecewe je cire yäämyemutemepi.

¹⁸ Siige liba jepänisi teeme kloka ne cabu me agela, jiicisi egä, “Oo, nuuja cewe lica gyene ai cewe pana!”

¹⁹ Teepi uubli ca aganininisi, ele ewäyisi, jiicisi egä, “Lipu niiyarage gyene ai baborage cewe tääpume! Teeme bau ca iyeta lijalija

buto yageyame cina teeme rarekaake bine jäätäpanemusi. Siige watatarage iyeta teeme gwidape cina niiya bääbitinini.”

20 Cabucewe, maane miji gege, ingle pui babo cewe te lipu niiya ne bii jepänige! Acejiyame me binamewale, weene miji gege; Keriso me ätyepäneji biname piiyepu Acejiyame me mename biname weene cuta miji gege, ingle Acejiyame te niiya daremu becärige teebine, naace name pi tabe lipu weebibine jiwenipi.

21 Puma cita ca yepä kokre mename seemo te babo kula ne ecatige, ijarige malu cabu me, jiicige egä, “Babo cewe Babloniya ne apu cirege gawe me ajara, siige ingwe ca lica cirege päpäna.

22 Ingwe ca lica cirege määme gaabe cabu ätecija haapi ala ne, nuuja uupera ne, gogogo ala ne, moole ala ne. Biname cina lui maramara kaakesea bine jaawenimusi, teebibine ingwe ca lica cirege määme cabu päpäna. Deedei gädnäja guugla ingwe ca lica cirege ätecija määme cabu.

23 piiyepu lampa ngale ne ingwe ca lica cirege päpäna määme cabu, cuta ciwelooloyame bime atejäclmuta gege ne ingwe ca lica cire jäätänenepesi määme cabu. Apu cirege äbita, ingle määme alet-naletna biname, lui niinäce gaabe ge ai gawecewe cabu, piiyepu määme mowä piiyepu piiseba mule biname cina gawe maramara biname bine itu yaangletnäjemepesi.

24 Määme gaabe cabu cuta ituge apira Acejiyame me mename biname bime uudi piiyepu cuta teeme poto binamewale bime uudi, cuta iyeta biname bime uudi, lui bine ituge agleca ai gawecewe cabu.”

19

¹ Ai ingwe gaabe ca cane nätecijige bucurage biname cina iicana pana tagepogogo cabucewe ca, lui jiicige egä,

“Acejiyame ne ewepyeräjeye!

Ireclota, iyeta miiji piiyepu kokre mime Acejiyame memi,

² ingle teeme atrana lui conocäco piiyepu toraca gyene.

Tabe jutranige babo sargi magebi ne,

lui ai gawecewe ne ire jaarmetnanuge teeme sargi mule ca.

Acejiyame te mäpu daremu bii bocärige;

ingle tabe teeme kaakesea bägrä bine budre me itu yaaglecanemepi.”

³ Teepi cuta cääri abayaninisi egä, “Acejiyame ne ewepyeräjeye! Babo cewe me kloka te iyeteta cire jaagelepi cabu me!”

⁴ Puma cita ca twentifoo modamoda biname piiyepu fooa ireclota gwidape cina itrametnemalige gawe cabu me, Acejiyame ne opo gaabe me ecitisi, babo adnata puupu cabu lui te enajenige. Teepi jiicisi egä, “Toraca, Acejiyame ne ewepyeräjeye!”

Maamoi me Atejäclmuta Soriyomu

⁵ Piba cane nätecijige tagepogogo te babo adnata puupu gome ca jiicige egä, “Iyeta Acejiyame me kaakesea bägrä, lui cina wälu gemi teeme tääpume matimati cabu ca ngälu modamoda, weene mime Acejiyame ne ewepyeräjeye!”

⁶ Siige puma cita ca cane nätecijige bucurage biname cina iicana pana tagepogogo, epu pana

niiye te lipu babo ala cama täcwäjicuge podo cabu
ca, cuta maadubi ala pana ge. Teepi apu jiicisi egä,
“Acejiyame ne ewepyeräjeye!

Yageyame, mime kokrerage Acejiyame,
tabe sine page Mopeyame!

⁷ Mine miiji ngenecu miiji piiyepu gege ninaji-
nege!

Mine teeme ngii ne yaawepyeräjesi,
ingle Maamoi me atejäclmuta padare te bii tat-
yaramtige.

Teeme ngulebägrä te amacetnäjäneji gwene
teeme tääpume.

⁸ Teebine ituge jugi cäco bulubulu cäbletääpe ceera
tabe asigrame.”

Ai bulubulu cäbletääpe lui Acejiyame me bi-
namewale bime conocäco mule gemi.

⁹ Puma cita ca mename seemo te cebine najige
egä, “Maane yoogäri egä: gege gemi, lui cina ala
asogläcneji gemi Maamoi me atejäclmuta soriyomu
tääpume.” Cuta tabe jiicige egä, “Ai lui Acejiyame
me toraca mene gyene.”

¹⁰ Cane teeme ernge gawe me natramige tee-
bine opo gaabe me acitame, yepä tabe najige egä,
“Peei ne gone jaawenute! Cane cuta Acejiyame me
kaakesea bägrä gäne maane liiyepu cuta määme
poto ätrunga binamewale cina liiyepu, iyeta lui
cina joomlenisi toraca mene ne, Yeesu lui ne ituge
awabudnita. Maane Acejiyame ne opo gaabe me
eciti!”

Yeesu lui toraca mene ne ituge awabudnita,
peese nyene lui te Acejiyame me mename biname
bine ngene atwana yääcäranemuge.

Biname Lui te Bulubulu Cooso cabu Tädige

¹¹ Puma cita ca cane jepänine cabucewe te iitneji ge, cuta bulubulu cooso ne jepänine puma. Cooso cabu lui te tädige, teeme ngii lui Toraca piiyepu Conocäco. Teeme atrana piiyepu cubu iicana lui conocäco gyene.

¹² Teeme irecu lui uliobo wädräji pana ge, piiyepu teeme mope cabu puga ge bucourage krauni. Teeme cabu ngii puga ge, yepä nuuja te umle lica gyene, ngena ngii gyene. Tabé taatu gyene umle.

¹³ Tabé lui cäbletääpe ca asigräneji ge, uudi cabu ituge iiglenuta. Teeme ngii lui Acejiyame me Mene gyene.

¹⁴ Cabucewe caami cina teebine ingwe sicwisi, bulubulu cooso cabu seclige. Teepi jugi cäco bulubulu cäbletääpe cama ge.

¹⁵ Bulubulu cooso cabu lui te tädige, teeme tage cabu ca girirage cubuturikä te tasatige. Tabé pui turikä ca cire yaapremalemepi gawe maramara biname bine. Tabé teebibine ayana suru ca cire yaawecetnäremepi. Tabé kokrerage Acejiyame me claabe ne cire yaaboclomtepi. Biname te lipu jäämungäjemuge waina kuu bine migi apirame, tabé pepu cirege Acejiyame me cubuyame bine ämungeja.

¹⁶ Teeme cäbletääpe cabu piiyepu wawe cabu ngii oogäräneji gyene egä,

IYETA MOPE BINAME BIME MOPE BINAME,
IYETA YAGEYAME BIME YAGEYAME.

¹⁷ Puma cita ca cane mename seemo ne jepänine bimu cabu aclajuteji. Tabé baborage tagepogogo ca ala abayanige iyeta ele bime cabu me, lui cina

cabu je uujananinisi egä, “Naaclege, tabasecret-nineye Acejiyame me babo soriyomu täüpume!

18 Naaclege gawe maramara mope biname bime mäju cibu me, cubu mope biname bime mäju cibu me, caami biname bime mäju cibu me, cooso bime mäju cibu me, teeme waadenenayame bime mäju cibu me. Iyeta biname bime mäju cibu me naaclege, aletnäneji biname bime mäju cibu me piiyepu poto biname bime mäju cibu me, iyeta biname bime mäju cibu me modamoda biname cabu ca ngälu matimati me.”

19 Puma cita ca cane jepänine drowä gwidape ne piiyepu jepänimine gawe maramara mope biname bine piiyepu teeme caami bine. Teepi abasecretnäneji gemi naace täüpume cubu iicaname biname cama, lui te bulubulu cooso cabu tädige, piiyepu teeme caami cama.

20 Drowä gwidape piiyepu walya mename biname, lui te ciitaca mule itu jaawenemepi teeme opo gaabe je, teebibine joomlisi. (Teeme pui ciitaca mule ca tabe ituge angletne-ja, lui cina drowä gwidape me cewecu ne itu yaacatanepesi, cuta teeme pana wawenäneji gwidape ne lui cina itu opo gaabe me yaacitanepesi.) Siige teebibine ireclota cama aajarisi uliobo puupu cabu me, luma niiyarage lengo gwidape ngii sulpur ayenige.

21 Teeme caami bine cubuturikä te eglecimige, lui turikä te tasatige pui me tage cabu ca, bulubulu cooso cabu lui te tädige. Iyeta ele cina teeme mäju bine erngäjimisi, ngälu camuge äbitinisi.

20

*Satani te Cirege Ätäyäneji Lenaja Yepä Tausen
Kämäge Ngalebora*

¹ Cane puma cita ca jepänine, Acejiyame me mename seemo te cabucewe ca täinige kii cama piyyemrage cupicu ne iitnaname, cuta teeme ayana seea puga ge.

² Tabe joomlige siible ne, pui sasarage cobyame ne, Diyabolo ca piiyepu Satani ca lui ne einenis. Tabe jetäyige teebine yepä tausen kämäge tääpume,

³ ijarige piyyemrage cupicu bora me, cupicu ne kii ca ermige, klaje jewenige tabe puma lenajame ngälu yepä tausen kämäge cina liba cire lapiripesi, siige tabe piba biname bine lica angletneja. Peei ingwe gaabe ca teebine cirege asata, iibira matikäli padare cabu lenajame ai gawe cabu.

⁴ Puma cita ca cane jepänime mope biname bime adnatera puupu bine piiyepu lui cina adnatäreji ge puma. Teebibine conocäco ituge ceera atrana tääpume. Cane cuta eei biname bime cable bine jepänime, lui bine ituge budre me agleca, ingle teepi Yeesu ne itu teitnejanumesi, piiyepu Acejiyame me Mene ne itu tejanemumesi. Teepi lica ituge drowä gwidape ne awejena coo piiyepu teeme pana wawenäneji gwidape ne. Teepi cuta teeme cewecu ne lica ituge acatena mangace cabu coo piiyepu ime cabu. Teepi ireclota cabu me täcnärige, mope biname bime adnatera puupu cabu adnatärige, siige Keriso cama gigri ai gawewe ne ecanisi yepä tausen kämäge ngalebora.

5 Poto budre biname cina ireclota me lica täcnärige, ngälu peei yepä tausen kämäge cina liba apirininisi. Ai lui niinäce budre ca arpinera gyene.

6 Babo gege gemi, lui cina budre cabu ca niinäce cirege arpinera; teepi Acejiyame me binamewale gemi. Uliobo puupu lui neeneni me budre gyene, tabe teebibine lica cirege oomlema, yepä teepi iiwäreja biname tääpume cire yaacrajemepi Acejiyame tääpume piiyepu Keriso tääpume. Piiyepu teepi Keriso cama gigri cire yaacanepesi ai gawecewe ne yepä tausen kämäge ngalebora.

Satani ne Epremalisi

7 Yepä tausen kämäge cina liba cire lapiripesi, Satani ne piba cirege asata cupicu cabu ca, siige ibira.

8 Tabé cire waatnepi iyeta poto ta gawe mara-mara biname bine angletnejame, naace Googi piiyepu Maagogi biname bine. Tabé teebibine cire jaabasecretne-mepi cubu iicaname. Teepi epu bucourage gemi malu cabu koriyo liiyepu.

9 Teepi ai gawecewe cabu eplidnärisi, Acejiyame me binamewale bime lenaja puupu ne jewaclomtisi, piiyepu pui babo cewe ne tabe lui tääpume singi. Yepä uliobo te täinige cabucewe ca, siige eglecimige teebibine.

10 Satani lui te teebibine ituge angletneja, teebine ijarisi uliobo piiyepu niiyarage lengo gwidape ngii sulpur wädräji cabu me, niinäce liiyeme ituge ajara drowä gwidape naabine walya mename biname. Teeme puma peei mäpu cabu lenaja iyeteta gyene, ciiye bimu.

Ceräcerägääbu Atrana

11 Puma cita ca cane jepänine bulubulu babo adnata puupu ne, cuta lui te adnatäneji gyene puma. Cabucewe piiyepu gawecewe cina uucräsi teeme opo gaabe ca, siige teebibine ingwe ca lica cirege päpäna.

12 Piyyepu cane jepänimine budre biname bine matimati cabu ca ngälu modamoda me, teepi babo adnata puupu opo gaabe je jeclajutemige. Siige peba bine jepatnäjemisi. Cuta nuuja peba ne jepatnisi, naace ireclota peba ne, ngälu cäco ireclota päpäna täüpume luma ngii oogäräneji gemi. Budre biname bine teeme mule ibi jitranimisi, peba cabu lipu oogäräneji gemi teeme poto cidi me.

13 Malu te teeme cable bine sewecnimige, budre piiyepu aadiri cina cuta teeme cable bine sewecnemäsi, siige teebibine jitranimisi teeme mule ibi, teepi ngena ituge wawenetnäja.

14 Siige budre piiyepu aadiri bine aajarisi uliobo puupu cabu me. Pui uliobo puupu lui neenen me budre gyene.

15 Piyyeme cuta iyeta eei biname bine yiis-abimisi, lui bime ngii lica ge ireclota peba cabu, luma ngii ituge acrana ngälu cäco ireclota päpäna täüpume.

21

Kirece Cabucewe piiyepu Gawecewe Cirege Lenaja

1 Cane piba kirece cabucewe naabine kirece gawecewe jäätäneji. Niinäce cabucewe piiyepu gawecewe cina ituge apira, cuta malu te ituge apira.

² Cane cuta jepänine babo cewe, kirece Yerusalem ne, Acejiyame tääpume lui ne ituge mara me wawena, tabe teeme bau ca tänige cabu ca. Tabe epu pana abasogäräneji ge, ngulevägrä ne lipu waabasogärusi tabe atejäclmuta äbitame.

³ Cane nätecijige baborage tagepogogo te babo adnata puupu cabu ca iicana egä, "Ire, Acejiyame me lenaja puupu page biname bime cama gyene. Tabe teta cama cire yaanajepi, teepi teeme binamewale cirege. Tabe Acejiyamerage te ten cama lenaja, tabe teeme Acejiyame cirege.

⁴ Tabe cirege teeme irecu cabu ca ele mäcu äciseja. Puma ingwe ca piba budre lica cirege, nuuja ngenecu mäpu lica cirege, ele lica, pita lica, ingle sasa mule cina uja ituge apira."

⁵ Siige puma cita ca babo adnata puupu cabu lui te enajenige, jiicige egä, "Cane iyeta gwidape bine kirece me jewenenemine!" Tabe cuta cebine najige egä, "Ai mene ne yoogäri peba cabu, ingle toraca gyene piiyepu miiji gemi ätrungame."

⁶ Tabe cuta jiicige, "Siige, iyeta gwidape cina wawenäneji gemi! Cane lui niinäcegaabeyame piiyepu ceräcerägääbuyame, cane agedna piiyepu apira gäne. Laati te niiyemecewe, cane conocäco yääcärune tabe nanime ireclota niiye waja cabu ca daremu cäco.

⁷ Laati te yuutrutuge, tabe käme bau ca jäätänuge, egä cane teeme Acejiyame cirege, tabe käme vägrä cirege.

⁸ Yepä lui cina wälu ajiri birige Yeesu ne aitnejame, cuta lui cina teeme ätrunga bine yaabmaläcemusi, lui cina jugijugi mule bine jaawenanemusi, lui cina biname bine budre

me yaaglecimusi, lui cina ero mule jaawenusi coo sargiyame birige, cuta lui cina mowäyame, piiyepu lui cina yiiwäräjemu si uuje bine piiyepu ime ca wawenäneji gwidape bine, iyeta lui cina walya waatromininusi, teebibine cirege piiyeme iisaba, luma uliobo piiyepu niiyarage lengo gwidape ngii sulpur cina ayenäsi. Ai lui neeneni me budre gyene.”

Kirece Yerusalem te Tänige Cabu ca

⁹ Pui seben Acejiyame me mename seemo lui bime seben disi puga ge ceräcerägääbu mäpu mule cama, teeme yepä te tädige käme bau me, na-jige egä, “Tädi, cane naawabenine Ngulebägrä, Maamoi lui ne cire waacatepi, tabe teeme coga cire waanajepi.”

¹⁰ Siige Aceji Seemo te cebine nacenanige, mename seemo te nacanige baborage podo caburage me. Tabé puma cita ca nawabige Acejiyame me babo cewe Yerusalem ne, cabucewe ca lui tänige Acejiyame bau ca,

¹¹ teeme apacyera cama toplacmeläjinige. Tabé epu pana toplacmeläjinige oplacmeläja kula liiyepu, epu yaspere kula liiyepu, päpäna taatu ge.

¹² Tabé caburage atreji cama ge, piiyepu twelb grana cama ge, twelb mename seemo cina lui bine ire jaatwemusi. Grana yepäyepä cabu twelb Israela ingle bime yepäyepä ngii oogäräneji ge.

¹³ Bimu acita gome ca nesae grana ge, kämäge poto ca nesae grana ge, bimu äpula gome ca nesae grana ge, uule poto ca nesae grana ge.

¹⁴ Babo cewe me atreji ingle tääpume twelb modamoda kula bine acranäneji ge. Teeme cabu

Maamoi me twelb ätyepäneji biname bime ngii oogäräneji ge.

¹⁵ Lui mename seemo te cebine mene najanige, teeme gol ca wawenäneji suru puga ge pui cewe ne atoneräjame teeme atreji piiyepu grana cama.

¹⁶ Pui cewe me daamle piiyepu leca yepä ibi ge. Siige mename seemo te teeme suru ca etoneräjige cewe ne. Tabe neeneni tausen fooa hanred kilomiita leca ge, cuta daamle pepu ge, cuta cabu me galena pepu ge.

¹⁷ Mename seemo te cuta atreji ne etoneräjige. Teeme cabu me galena lui sebenti miita ge. Biname te lipu suru ca mete ne yaatoneräjuge, pui mename seemo te pepu cewe ne etoneräjige.

¹⁸ Atreji lui yaspere kula ca wawenäneji ge, piiyepu cewe lui golrage ca wawenäneji ge, glaasi pana, päpäna taaturage.

¹⁹ Pui twelb kula lui ingle gemi atreji tääpume, maramara oplacmeläja kula ca abasogäräneji ge. Niinäce manu ingle kula lui yaspere kula ge, neeneni manu lui sapiri kula ge, nesae manu lui agate kula ge, fooa manu lui emeraldi kula ge,

²⁰ faib manu lui sardenus kula ge, siks manu lui karneliya kula ge, seben manu lui krusoliti kula ge, eit manu lui beruli kula ge, nain manu lui topasi kula ge, ten manu lui krusopras kula ge, lebin manu lui jakiniti kula ge, twelb manu lui ametisti kula ge.

²¹ Twelb grana lui miiri ca wawenäneji ge; yepäyepä grana lui yepäyepä modamoda miiri ca wawenäneji ge. Babo cewe me gaabe lui gol ca wawenäneji ge, iyeta päpäna taaturage, glaasi pana.

²² Cane iiwäreja mete ne lica jepänine puma, ingle Yageyame, babo kokre Acejiyame piiyepu Maamoi, teepi puma cirege iyeteta lenaja, pee name pi nuuja ingle lica gyene mete täüpume teebibine luma awejename.

²³ Babo cewe me nuuja ingle lica gyene bimu piiyepu mabye teeme apaclyera täüpume, ingle Acejiyame me apaclyera te epaclyärenige, piiyepu Maamoi lui teeme lampa gyene.

²⁴ Gawe maramara biname cina pui apaclyera cabu cire waatnipesi, piiyepu gawecewe me mope biname cina cire yaawademepesi teeme dogwe bine piiyeme.

²⁵ Teeme grana lica cirege armi, ingle ciiye lica cirege.

²⁶ Gawe maramara biname bime ngena dogwe piiyepu mijimiji gwidape piti nem, teepi piiyeme cire yaawademepesi.

²⁷ Yepä nuuja niiyaniya mule biname cina piiyeme lica cirege äbäcna, piiyepu lui te ajiri cama mule jaawenimuge, cuta piiyepu lui te walya waa-tromuge. Eei taatu cina cire yääbäcnepesi, lui bime ngii oogäräneji gemi Maamoi me peba cabu iyeteta ireclota täüpume.

22

¹ Pui mename seemo te cuta nawabige ireclota niiye baduge. Niiye te päpäna taaturage ge, glaasi pana. Teeme mopecu lui Acejiyame piiyepu Maamoi teeme babo adnata puupu ge,

² siige puma cita ca sewelenige babo cewe gaabe cole cabu ta. Pui baduge me neenen i poto ta yepäyepä ireclota uli puga ge, lui cina twelb gääbu

kuu jäätänanemäsi yepä kämäge ngalebora, iyeta mabye gaabegabe yepä gääbu. Teeme laame lui maramara gawe biname bime pita miiji wawename.

³ Nuuja gwidape te lica gyene pui cewe cabu, Acejiyame te lui ne ägyi. Acejiyame piiyepu Maamoi, teeme babo adnata puupu puma cirege. Acejiyame me kaakesea biname cina teeme täüpume kaakesea puma cire jaawenepesi.

⁴ Teeki teeme opo ne cire jäätänenepesi, piiyepu teeme mangace cabu Acejiyame me ngii oogäräneji cirege.

⁵ Puma ciiye lica cirege. Teeki nuuja singi lica lampi coo bimu apaclyera täüpume, ingle Yageyame, Acejiyame, tabe sine teeme apaclyera. Teeki cirege mope biname me lenaja iyeteta, iyeteta.

Yeesu me Acnenuta

⁶ Puma cita ca pui mename seemo te cebine najige egä, “Ai peba cabu lui mene, toraca mene gemi, piiyepu miiji gemi ätrungame. Yageyame, Acejiyame, lui te ngene atwana sääcäranemuge teeme mename biname bine, tabe tityepige teeme mename seemo ne teeme kaakesea bägrä bine umle wawenename, egä ngena cina pagege watatarage äpletnera.”

⁷ Yeesu apu jiicenige egä, “Itecijinege, cane mameta gäne otni. Gege gemi, laatibi jäätprungimusi ai peba cabu lui mene gemi ciige padare poto cidi me.”

⁸ Cane, Yoane te nätecijuji ai mene piiyepu jepänemujine iyeta ai gwidape bine. Lui mename seemo te nawabetnäruji iyeta ai gwidape, cane

siige natramuji teeme ernge gawe me teebine opo gaabe me acitame.

⁹ Yepä tabe najuji egä, “Peei ne gone jaawenute! Cane yepä kaakesea bärä gäne Acejiyame täüpume maane liiyepu, määme binamewale Acejiyame me mename biname cina liiyepu, piiyepu iyeta lui cina ai peba mene yäätecijemuge. Maane cebine gone opo gaabe me nacitute, yepä Acejiyame ne opo gaabe me eciti!”

¹⁰ Tabé cuta najuji egä, “Ai peba cabu ngena mene gemi ciige padare täüpume, gone yäämlitumi biname bime bau ca, ingle padare mameta gyene ai gwidape cina äpletnerame.

¹¹ Yoo, laati bemi niiya mule biname, teepi pepu lenajame; laati bemi jugijugi muleyame biname, teepi pepu lenajame; laati bemi miji mule biname, teepi pepu lenajame; cuta laatibi Acejiyame täüpume mara me ituge äbita, teepi pepu lenajame.”

¹² Yeesu jiicenige apu egä, “Itecijinege, cane mameta gäne acnenuta. Cane käme daremu bine cire yaawademepene biname bine eerame teeme wawenetnäja ibi.

¹³ Cane niinäcegaabeyame piiyepu ceräcerägääbuyame, cane agedna piiyepu apira gäne.

¹⁴ Gege gemi pui biname, lui cina teeme cäbletääpe bine jugi käco jääcisäjemusi, naace täüpume teeme piba conocäco pisi nyene kuu loolo me ireclota uli cabu ca piiyepu grana cabu äbäcname babo cewe cabu me.

¹⁵ Yepä, babo cewe me kaake poto cidi ca cirege lenaja jugijugi mule biname, mowä piiyepu pi-

iseba mule biname, sargi mule biname, budre me aglecayame biname piiyepu lui cina yiiwäräjemu si uuje bine piiyepu ime ca wawenäneji gwidape bine, cuta lui cina baborage singi walya mene me, siige iyeta padare cabu walya mene jiicanimusi.

¹⁶ Cane Yeesu te käme mename seemo ne ituge ätyepa ai gwidape poto cidi me weebibine jajenamme ätrunga maramara ingle cabu. Cane lui Daawida me kaakesaare gäne, cane jamyacu apacyera Guji Wale gäne.”

¹⁷ Siige Aceji Seemo piiyepu Yeesu me biname-wale cina jiicenisi egä, “Tädi!” Iyeta lui cina yäätecijemuge ai peba mene, teepi cuta miiji iicana egä, “Tädi!” Iyeta lui cina niiyemecewe gemi piiyepu singi nanime, naaclege daremu käco ireclota niiye nanime.

Ceräcerägääbu Umle Mene Gyene

¹⁸ Cane Yoane, cane singi gäne umle mene jajime lui te yäätecijuge, ai peba mene ne liba yaacnemusi ciige gwidape poto cidi me: maane liba nuuja mene alengläcita peei cabu, Acejiyame te cuta nuuja gwidape ne cire yaacitepi määme daremu cabu. Tabi peei mäpu cire nääcäranepi, ai peba te lui bine jeitnäjenenemige.

¹⁹ Cuta maane liba nuuja mene ne yääyeblingtute ai peba cabu ca ciige gwidape poto cidi me, Acejiyame te cire yaawademepi määme bau ca, tabe ngena miiji tääpume jiicenige ai peba cabu. Tabi meeblee cire niibepi ireclota uli kuu loolome piiyepu Acejiyame me babo cewe cabu me otnime.

²⁰ Lui te jeitnäjenige, egä ai peba mene toraca gyene, tabe jiicenige egä, “Toraca gyene, egä cane

mameta gäne otni." Yoo siige, tädepi Yageyame Yeesu!

²¹ Mime Yageyame Yeesu me miiji te lenajame iyeta Acejiyame me binamewale bime cabu! Mene ngälu peese.

**Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini**

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbdf2dfe4